

MENEDÉKHÁZ ALAPÍTVÁNY

SZAKMAI BESZÁMOLÓ 2022.

Bővebb információ a szervezetről: www.menedekhaz.hu,
[www.facebook/menedekhaz](https://www.facebook.com/menedekhaz)

TARTALOMJEGYZÉK:

- 1. Bevezető*
- 2. Nappali melegedő és Éjjeli Menedékhely*
- 3. Családok Átmeneti Otthona I.-II.*
- 4. Menekült Szálló*
- 5. Mozaik Adománybolt*
- 6. Önkéntes Program a Menedékház Alapítványánál*
- 7. Műhely-Klub projekt*

1. Bevezető

A Menedékház Alapítvány Budapest XI. kerületében végzi a rászoruló családokat és hajléktalan embereket segítő tevékenységét a 1112 Budapest, Muskétás utca 1. szám alatt található székhelyén, ahol éjjeli menedékhellyel, hajléktalanok nappali melegedőjével és lábadozójával, valamint családok átmeneti otthonával kíván támogatást nyújtani a rászoruló családok és egyének számára.

A székhelyen végzett intézményesített munkán kívül igyekszünk minél több projekt-jellegű megoldással kiegészíteni a tevékenységünket, hogy ezzel is minél frissebb és hatékonyabb választ tudjunk adni az általunk is érzékelt problémákra. A székhelyen működő Műhely-klub keretén belül gyerekotthonokban élő fiataloknak szeretnénk pozitív közösségi élményt adni és segíteni nekik az idő hasznos eltöltésében. A könnyebb elérés érdekében pedig egy Mozaik névre keresztelt adományboltot is működtetünk a VII. kerületben. Magyar és külföldi (ESC) önkéntes programunk segítségével pedig szeretnénk elérni, hogy minél több lelkes és önzetlen segíteni vágyó támogatónk tudjon csatlakozni a munkánkhoz.

2. Nappali melegedő és Éjjeli Menedékhely

Az intézmény általános jellemzői

Menedékház Alapítvány a várostól kieső helyen, Budaörs határán a XI kerület Muskétás utca 1 szám alatt található, a Vasvári Pál laktanya 7-es épületében, ahol nappali melegedő és éjjeli menedékhely működik a hajléktalan személyek számára. Többnyire idősebb, krónikus betegségben szenvedő kliensek számára nyújtunk lakhatási és szociális ellátást. A kliensek elsősorban a XI kerület és annak környékéről kerülnek be az intézményünkben, de Budapest több kerületéből is igényt tartanak a fapad és nappali melegedő szolgáltatásunkra. Az utcai gondozó szolgálatok által behozott rászorulókat is fogad az intézmény. Munkánk során alkalmazzuk a szociális munka eszköztárát, melynek része a szociális ügyintézés, mentálhigiénés támogató szolgáltatások.

Nappali Melegedő

2009 februárjától fogadja a rászoruló, hajléktalan embereket. Az épület egyidejűleg 60 fő ellátását tudja biztosítani, naponta összesen 90 főt tud fogadni.

Az intézményünk szolgáltatásait, hat hónapnál nem régebbi tüdőszűrő igazolással veheti igénybe bárki, aki betöltötte 18. életévét és személyazonosságát igazolni tudja. Az éjjeli menedékhelyre férfiak és nők, valamint párok egyaránt kérhetik felvételüket, egy személyes beszélgetés keretében. A nappali melegedő minden nap 8:00-18 óráig fogadja az idelátogatókat, illetve az

éjjeli menedékhely a hét minden napján 18 órától másnap reggel 8 óráig tart nyitva. Azon ügyfelek számára, akik az éjjeli menedékhelyre felvételt nyertek, napi 24 órás bent tartózkodási lehetőséget biztosítunk a hét minden napján. Intézményünkben a tartózkodás feltétele, hogy az illető önellátásra képes legyen.

Nappali melegedő alap szolgáltatásai:

- biztosítja a nap közbeni tartózkodást,
- tisztálkodást /szükség esetén tisztasági szer, törölköző,
- napi kétszeri étkezést,
- étel melegítést - étel főzést,
- ruha mosás-szárítás/ szükség esetén mosópor,
- étkezésre közösségi együttlétekre szolgáló helyiségeket,
- szükség esetén a ruházat pótlását,
- csomag és értéktárgyak biztonságos megőrzését.

Alapszolgáltatásainkon kívül biztosítunk a klienseink számára, munkahelykereséshez szükséges eszközöket: internetet, számítógépet és telefon használatát, valamint szabadidő eltöltésére eszközöket, tévé használata, adományba kapott könyvek kölcsönzése.

A szolgáltatások biztosítása során fontosnak tartjuk a segítő, támogató, kliens központú hozzáállást, amely segítheti az ügyfelet saját életének, döntéseinek felelősségvállalásában. A személyes ügyeik intézésében cél a kliensek bevonása, aktív részvétele, mely elősegíti az önállóságukat.

Szociális ügyintézés:

- iratpótlás (személyazonossági igazolványok újra igénylése),
- rendezése céljából kérelem benyújtása,
- lakcím bejelentés,
- szociális ellátások igénylése,
- leszázalékolás elindítása,
- segítségnyújtás önálló lakhatás lehetőségeinek megszervezésében

A szociális ügyintézésen felül, a mentális gondozás, segítő beszélgetés szakmailag fontos eleme a hajléktalan emberek támogatásának. Főként azoknak, akik komoly függőségi (alkohol) pszichés és mentális problémával küzdenek. Mindezek a szolgáltatások önkéntességre alapozódnak és mindenki számára igénybe vehetők.

Éjjeli Menedékhely

Az éjjeli menedékhely hajléktalan személyek számára nyújt ideiglenes tartózkodásra elhelyezést. Elsődleges célja a közterületeken életvitelszerűen élő hajléktalan emberek megsegítése, alapvető szükségleteik ellátásának biztosítása. Többnyire a XI kerület és környékén a közterületeken élő

rászorultak, vagy budai kerületben lévő szállókról kerülnek be a kliensek. A MMSZ utcai gondozó szolgáltatón keresztül is több kliens nyert felvételt az éjjeli menedékhelyre. Az intézményben történő bekerülést felvételi beszélgetés előzi meg. Az elhelyezést igénybe vevő személyek főként az idősebb korosztályhoz tartoznak, akik rossz mentális és egészségi állapotban vannak. Egészségileg megromlott állapotú, jövedelem nélküli idős embereknek, szinte lehetetlen a tovább lépés egy fizetős, valamilyen tartósabb, esetleg magasabb színvonalú ellátás felé. Ezért a Menedékház Alapítvány fapad szolgáltatásai könnyen elérhetők a szükségben lévő hajléktalan személyek számára.

Menedékház Alapítvány Éjjeli Menedékhelye 148 férőhellyel rendelkezik. Szolgáltatásunk 2 épületben üzemel, a 7-es épületben 82, míg a 8-as épületben 66 férőhely található. Az éjjeli menedékhely kis létszámú szobákkal (2-5 ágy), fix férőhelyes rendszerben működik. Hajléktalanok éjjeli menedékhelye biztosítja az éjszakai pihenésre, személyi tisztálkodásra, étel melegítésére, étkezésre, közösségi együttlétekre szolgáló helyiségeket, valamint a szociális-, és mentális gondozást. Működése folyamatos, nyitvatartási ideje: 18-08 óráig tart.

Más intézményekkel történő együttműködés

Az Éjjeli Menedékhelyen az MMSZ MOR (Mozgó Orvosi Rendelő) program keretében mozgó orvosi ellátás működik heti egy alkalommal, két órában (gyógyszerek felírása, beutalók)

Oltási program keretében a Fővárosi Kormányhivatal oltási munkacsoportja biztosította a Covid-19 oltóanyag második és harmadik adagját, amely lehetővé tette az ügyfelek 95%-os átoltottságát.

Az influenza elleni védőoltást ebben az évben is sokan kérték. A lakók 60%-a megkapta.

ESC önkéntes program keretében valósult meg a Menedékház Alapítvány 7. épület környezetének szépítése az előkert rendezése (virágtartók készítése, virágok ültetése).

CEDEK

2022 júniusától az Izraelita Szeretetszolgálat együttműködésével biztosítunk, munkanapokon egy tál meleg ebédet ingyenesen a klienseink számára.

Hajléktalanokért Közalapítvány - RSZTOP Projektiroda A projekt keretében biztosítunk "tálcsás" meleg vacsorát (100 adag) ingyenesen ügyfeleink részére.

Szupervízió

A szupervízió 2022 januártól-júniusig kétheti rendszerességgel megtartott csoport. A foglalkozáson részt vettek a rehabilitáció, lábadozó, védett részlegben, illetve a nappali melegedőben dolgozó szociális szakemberek. A csoportos szupervízió a résztvevők számára, olyan biztonsági teret képez, ahol segítséget kapnak, szakmai identitás és személyes kompetencia fejlesztésében. E biztonsági keretek között, a munkával kapcsolatos dilemmák, kihívások, érzelmek, munkahelyi problémák, valamint egyéni esetek kerültek megbeszélésre. A kölcsönös támogatás, megerősítés, elfogadás, segíti a kollégák együttműködését az adott munkaterületen.

Nemluxustáska

Március elején újra megajándékozták hölgylakóinkat nőnap alkalmából ismeretlen budapesti adományozók a #Nemluxustáska Projekt keretén belül. A bőséges ellátásból az Intézmény összes női lakója részesült: mindenki kapott egy jó állapotú táskát megtöltve tisztálkodási szerekkel, pipereholmikkal, olykor egyszerűbb ékszerekkel. A megajándékozottak maguk választhatták ki, hogy melyik táskafazonját preferálják, ami ritka lehetőség egy hajléktalanszállón, majd élvezettel fedezték fel, hogy az övék mit rejt. Az ajándékok praktikus voltánál még sokkal meghatóbb volt lakóink számára, amikor a táskában egy személyes kis üzenet is megbújt az adományozótól.

A maradék táskák tartalmát a Rehabilitációs Program egyik tagjával egy szociális munkás szortírozta későbbi funkciói szerint, amely felelősségteljes és rendhagyó tevékenység a programtag számára is élmény volt; végeredménye pedig több lakó későbbi tisztálkodó szerigényeit segítette kiszolgálni.

Közösségi programok

Budapest Bike Maffia

Budapest Bike maffia jóvoltából a Menedékház Alapítvány idősebb lakói is részesülhettek a balatoni élményekből. Az élő zenés műsor, a kertmozi közel hozták a balatoni hangulatot, amit a lakók a hűsítő italok, fagyi, lángos elfogyasztása mellett közösen élhettek meg. A résztvevők nagyon élveztek, mosolyt csalt az arcukra és egy kicsit kiszakadhattak a szürke hétköznapiakból. Újra élhették az elmúlt, gyermekkori élményeiket.

Húsvét

A húsvétot követő héten intézményünkben rendeztünk egy kis ünnepséget. Ennek fő programja a lakókkal közös nagy mennyiségű répatorta-sütés volt, melyet azután ízlésesen elkészített szendvicsek és szörp kíséretében közösen fogyasztottunk el a legnagyobb közösségi termünkben. Ügyfeleink vendég-szerepbe kerülhettek, a kiszolgálásról az intézmény dolgozói gondoskodtak. Elénekeltek együtt a "Tavaszi szél" c. népdalt is, majd utána kötetlen beszélgetéssel folytatódott a program, ahol sokan olyan lakótársaikat ismerhették meg jobban, akikkel azelőtt nem volt valódi kapcsolata.

Gercse

Július 4-e és 7-e között a Magyar Máltai Szeretetszolgálat munkatársai által szervezett, már hagyománnyá vált Gercse táboron vehetett részt két lakónk a Rehabilitációs Programból és ketten a Speciális Éjjeli Menedékhelyről két kolléga kíséretében. A szállón töltött hétköznapiakból egészen különleges kiszakadást jelentett a három éjszaka, amelyet ügyfeleink külön sátrakban tölthettek, így nagyobb önállóságot élvezve. A természet közelsége és a gyönyörű kilátás tagadhatatlan pozitív hatása mellett a táborozóknak lehetősége volt egymást, más intézmények lakóit és dolgozóit is megismerni a szállói légkörhöz képest sokkal kötetlenebb keretek között, kiscsoportos beszélgetések, kötött és kötetlen játékok, vagy a közös tevékenységek (pl. étkezés utáni közös mosogatás) segítségével.

A tábor témája az imádság volt, így többféle imaformával találkoztak az ügyfelek, amelyből kiválaszthatták, hogy melyik segít nekik legjobban kapcsolódni Istenhez. A hagyományos, kötött imádságon kívül énekes formájú, meditatív, illetve imaginatív jellegű és dramatikus imádságban is kipróbálhatták magukat.

Az esemény csúcspontja az utolsó esti Kimit tud volt, ahol a kiscsoportok összemérhették kreativitásukat és előadó tehetségüket, és egy kvíz keretében a memóriájukat is.

Ahogy az előző években, most is úgy távoztak a táborozók, hogy alig várják a következő Gercsei

találkozót, mert úgy érzik magukat, mintha az egész tábor egy nagy család lenne.

Szalonna

Július 25-27-én került megrendezésre a hagyományos csapatépítő együttlét a Menedékház Alapítvány összes dolgozója számára a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Szalonnán. Az elvonuláson nem csak az Éjjeli Menedékhely és a Speciális Éjjeli Menedékhely, hanem a Családok Átmeneti Otthona, valamint az Adománybolt dolgozói is részt vettek, kiegészítve a 2021 őszétől az Intézmény életét színesítő öt önkéntes, külföldi fiatallal.

A munkatársak kérésére a néhány nap programja teljes mértékben rugalmas volt. Lehetőség volt egyszerűen pihenni a jól felszerelt, csendes és nyugodt környezetben, kötetlenül, vagy társasjátékok formájában kapcsolódni a többi jelenlévőhöz, együtt zenélni, zenét hallgatni, akár táncolni, részt venni az étkezések előkészítésében, több biciklis vagy autós-gyalogos túrát bejárni a környék adta gyönyörű helyszíneken (Aggteleki cseppkőbarlang, jósvafői hucul ménes és Tengersizem meglátogatása, Rakaca-víztároló körüli séta, miskolctapolcai Barlangfürdőben strandolás stb.). A legelszántabb kollégák pedig a panzió kertjében sátorozva tölthették az éjszakákat.

Az intézményi hétköznapi terhei alól való felszabaduláson és az - akár intézményrészek közti - személyes kapcsolatok építésén kívül lehetőség volt szakmai fejlődésre is, melyet egy meghívott tréner biztosított több —féle játékos feladat formájában. PL.: - építési feladatok

- visszajelző feladat

- rajzolási feladat/milyen egy jó szociális munkás

A játékos feladatok és az együtt töltött idő hozzájárult a csoportkohézió kialakulásához, amely segítette és előmozdította a kollégák együttműködését.

Karácsony Ünnepe

A karácsonyt megelőző hetekben már elkezdtek az ünnepi készülődést. Csoport foglalkozás keretében különböző díszeket készítettünk a lakókkal együtt (adventi koszorúkat, papírból kivágott, festett karácsonyi figurákat). Mindezt hangulatos zene és sütemény fogyasztása mellett, jókat beszélgetve, jó hangulatban közösen éltük meg.

Az Alapítvány lakóival együtt a karácsonyi ünnepet december 21-én tartottuk. Az ünneplést az épület, közös helyiségek, és a karácsonyfa díszítésével kezdtük. A lakók készültek verssel, majd közösen énekeltük a jól ismert karácsonyi dalokat. Kollégák énekléssel, versel egybekötött előadása is megnyerte a lakók tetszését. Délután a református egyház lelkésze tartott Istentiszteletet, ahol Jézus földre jövetelének csodálatos történetét osztotta meg a hallgatósággal. Az Intézmény lakói közül többen részt vettek ezen az alkalmon. A karácsonyi sütés, főzés sem maradhatott el. Karácsonyi menü: sertéspörkölt uborkával és kenyérral, valamint mézeskalács és a kollégák jóvoltából többféle sütemény, mely bőségesen jutott mindenkinek. Az ünnepi készülődésben, sütésben, versmondásban, éneklésben az intézmény lakói közül többen is részt vettek.

Az együtt megélt ünnep jó hangulatba telt és talán nyújtott egy kis örömet a lakók számára.

Áhítat

A Menedékház Alapítvány nappali melegedő és éjjeli menedékhely részlegén, 2022-ben húsvét ünnepén tartottunk először áhítatot, idős hajléktalan emberek számára. Az alkalmon 15 lakó vett részt, ahol felmerült az igény a rendszeres biblia olvasásra, beszélgetésre. Azóta is heti rendszerességgel, énekléssel egybekötött áhítatot, csoportfoglalkozás keretében tartunk. Az

áhíthaton való részvétel szabadon választott, vallási hovatartozástól független bárki részt vehet. Az alkalmon közös bibliát olvasással, imádkozással egybekötve beszélgetünk a keresztény értékekről, tanításokról. A lakók számára ez egy lehetőség, hogy közösségben megélik a keresztény hitüket és lelkiileg feltöltődjenek. A csoportot többségükben nők látogatják, részt vevők száma 5-7 fő.

Húsvét alkalmával Jézus Krisztus haláláról való megemlékezést a Máté evangélium alapján beszéltük át.

Majd Jézus történetét tovább folytattuk a feltámadás valóságával, ami egyben értelme és alapja a keresztény hitnek.

A feltámadás tanítását követően Jézus példázataival (adós szolga, tékozló fiú története, elveszett juh, az igazi szőlőtő), zsoltárokkal (igazak és bűnösök sorsa, Istent kereső szív) folytattuk a biblia olvasást. Jézus tanításai segítenek megérteni és ember közelivé tenni a biblia üzenetét. A zsoltárok a bűnbánó ember imádsága és az Istenben vetett hit könyve, ami közel áll az Istent kereső emberi szívhez.

Karácsony közeledtével a jól ismert Jézus születésének történetét vettük Lukács evangéliuma alapján.

Majd süteményesessel egybekötve, átbeszéltük a karácsonyi élményeket (kinek mit jelent ez az ünnep) vissza emlékezve gyermekkorra. A résztvevők számára fontos élmény e két ünnep hitbeli megélése és a spirituális együttlét, ahol szabadon mindenki megoszthatja gondolatait, figyelve a biblia üzenetére.

A csoportot könyv adománnyal támogatta a pasaréti református gyülekezet, és egyben ígéretet kaptunk a jövőbeni támogatásukra is.

COVID fertőzés

A vírus 2022-ben tavasszal és ősszel ismét jelen volt az intézmény életében, ezért kétszer kellett karantént elrendelnünk. Első fertőzés esetében a fapadon külön szobákat helyeztünk karantén alá, ahol sikerült a fertőzött személyeket a többi szobáktól elkülöníteni. Az őszi Covid fertőzés esetében a járványügyi elkülönítésre kijelölt területet a 7 épület földszintjén a fapad részlegtől teljesen elkülönített helyen tudtuk biztosítani. A helyiségekből álló épület részhez, tartozott 5 szoba, külön női-férfi Wc, és egy konyha. E két évszakban a megbetegedtek szám 10-10- fő Az előző év tapasztalatai alapján szervezetebben tudtuk kezelni a pandémia miatt felmerülő kihívásokat. Az 5-7 napos elkülönítés alatt, szorosabb megfigyelést alkalmaztunk, naponta kétszeri testhőmérséklet, rendszeres tea biztosítását és megszerveztük a heti szükséges bevásárlást. Szakmai stáb már jól ismerte az eljárást az elkülönítéskor.

Szakmai beszámoló

A Nappali Melegedő és Éjjeli Menedékhely szolgáltatásait nagy részben idősebb, egészségileg leromlott, rossz fizikai állapotban lévő személyek veszik igényben, akiknek nagy része súlyos alkohol problémával és pszichiátriai betegséggel küzd. Hosszú ideje hajléktalanságban élő emberek, többségüknél az egészségügyi problémák kezeletlenek. Hiányzik a belső motiváltság, felelősségteljes döntés, személyes problémáik megoldásában, rendezésében. Az élet helyzetükből adódó kilátástalanság, célnélküliség, társtalanság, magányosság és a fent említett betegségek együttese az önpusztító magatartást erősítik. Ebben az önsorsrontó életben évek és évtizedek alatt egyre mélyebbre kerülnek és saját erejükből képtelenek kijönni. Ezért fontosnak tartjuk az ügyfél mentális és pszichés támogatását, valamint az egészségügyi állapotuk feltérképezését és monitorozását.

Súlyos alkoholproblémával küzdő ügyfeleink számára segítséget nyújtunk, egyéni terápia keretében, ahol rávilágítunk a betegségek (testi, pszichés), függőségek kezelésének fontosságára, szükségességére. Cél a motiváció és egyéni felelősség erősítése, egészségi

állapotuk javítása és megőrzése érdekében. Szenvedélybetegségben szenvedők mellett egyre több pszichiátriai beteg is meg jelenik az intézményünkben, akiknek vagy nincs betegségtudatuk, vagy nem veszik igényben a pszichiátriai kezelést, nem szednek gyógyszert. Náluk szintén fontosnak tartjuk az egészségi állapot feltérképezését és monitorozását, valamint a pszichiátriai betegségük kezelésében történő együttműködést. Mivel a betegségtudat és a belső motiváltság mind két esetben többségükben hiányzik, így az alapszolgáltatást nyújtó rendszerben nem sok lehetőség adott, hogy a kliens bevonódjon, együttműködjön saját egészségi állapotának javulása érdekében. Az egyéni terápia önkéntességre alapozott, nincs terápiás szerződés, amely meghatározza az együttműködés szabályait, kereteit, ezért többen nem élnek a lehetőséggel, vagy nem veszik komolyan. Nem érzik a felelősséget saját sorsuk, életük, döntéseik irányítása terén.

A jövőre nézve fontos célkitűzés olyan terápiás csoportok létrehozása, amely kiszakítaná a klienseket az önpusztító, céltalan életükből és segítené, hogy szembe tudjanak nézni az adott betegségükkel, függőségükkel, élethelyzetükkel. Mivel a kis létszámú csoportok nagyobb biztonsági teret biztosítanak az érzelmi feltárulkozásra, ezért ennek mentén alakítanak a csoportszámot (5-7). Következő csoportokat szeretnénk megvalósítani: önismereti, addiktológiai, játék, filmklub, kulturális csoport (múzeum látogatás), séta csoport.

Természetesen, akiknek nincs alkoholproblémájuk, illetve pszichiátriai betegségük, azok is igénybe vehetik a mentális gondozást, hiszen minden ügyfél számára elérhető, aki igényt tart rá.

Esetleírás

G. János ügyfelünk 2021 december óta az intézményünk lakója. 38 éves, elvált és van egy gyermeke. Válása a rendszeres és túlzott alkoholfogyasztásának következménye, amit valószínű azóta sem dolgozott fel. Körülbelül 15-20 éve alkoholizál. 2021 őszén több éves párkapcsolata, szintén az alkoholprobléma miatt, megszakadt. Társától el kellett költöznie, így került utcára. Támogató kapcsolata, édesapja, aki próbált hatással lenni rá és belátásra juttatni, hogy menjen orvoshoz, kérjen segítséget, de tőle is elzárkózott.

Az Intézményben költözése óta folyamatosan ivott / kb. Napi 2-4l kannás bor. Reggel kéz és testremegéssel indította a napot, míg nem jutott italhoz. Többször próbált leállni az ivással, de az erős elvonási tünetek miatt csak pár napig bírta. Időnként voltak józanabb pillanatai, akkor lehetett vele minimális szinten kommunikálni. Több kolléga próbált hatással lenni rá, hisz 38 évesen, lenne esélye, felépíteni egy normális, alkoholmentes életet, visszailleszkedve a társadalomba. Többször javasoltuk neki a rehabilitációs kezelést, ahol professzionális segítséget kaphatna a leszokáshoz, de elutasította, arra hivatkozva, hogy egyedül megpróbálja letenni az italt. Alkoholfogyasztása mindennapossá vált, lefogyott, a reggeli kéz és testremegése fokozódott, viselkedésében dezorientált lett. Ittas állapota miatt többször került kórházba, ahol gyógyszeres kezelést kapott. Orvosi javaslat alapján, az alkohol dependencia kezelésére, hosszú távú rehabilitáció vált szükségesé. Több beszélgetést követően beleegyezett, hogy elmenjen addiktológushoz, így került Dr Funk Sándor pszichiáter, addiktológus főorvoshoz, ahol elmondta, hogy le szeretné rakni az italt, mert ez így nem élet ahogyan ő él. Szeretne megerősödni, egészségileg, fizikailag felépülni, hogy eltudjon menni dolgozni. Érzik, hogy segítségre van szüksége, egyedül nem megy” Ígéretet tett, hogy ha még egyszer visszaesik, akkor elfogadja a rehabilitációt, de egyelőre a gyógyszeres terápiát tudja vállalni.

Pár hét múlva a MMSZ szolgálat közmunka program keretén belül, elkezdett dolgozni az Alapítványunknál, takarító-kisegítő munkakörbe. Elején nagyon lelkes volt, leginkább megfelelni akaró magatartás jellemezte. Megállapodtunk, hogy heti rendszerességgel részt vesz, egyéni terápiás gondozáson, ahol önismereti, illetve függőséggel kapcsolatos témákat érintünk. Kezdetben együttműködő volt, tartotta az absztinenciát, szedte az orvos által felírt gyógyszereket, munkáját ellátta. János céljai kezdtek kirajzolódni, fontossá vált számára, hogy az elsődleges munkaerő piacon eltudjon helyezkedni, kezdetben szeretett volna egy fizetős szállóra

menni, majd később egy albérletbe költözni. 2021. szeptember 1-én sikerült a régi munkahelyére Media Markt áruházban visszamennie, raktárosi munkakörben. Nagyon örült és úgy nézet ki, hogy terveit sikerül megvalósítania, ami között szerepelt a régi kapcsolatának felelevenítése is. Ez utóbbinál rövid időn belül kiderült, hogy nincs jövője. Hajszolta a női partnerek keresését és ahelyett, hogy foglalkozott volna saját felépülésével, fokozatosan kezdett elmaradni az egyéni terápiáról, kifogásokat találva. Úgy gondolta, nem szükséges Dr. Funk Sándor addiktológusnál a személyes megjelenése, elég csak telefonon felírtni a gyógyszereket. Többször előtérbe került, hogy szüksége lenne terápiás csoportfoglalkozásra (AA), de visszautasította. Kontaktot kerülte és rövid idő múlva megjelent az alkoholmentes sör ivása, amiről úgy gondolta, hogy ez számára nem jelent problémát. Elmondása szerint karácsonykor és szilveszterkor ivott először alkoholt. Körülbelül 3-4 hónap volt az absztinens időszak, amikor az egészségi – pszichés állapot javulása látható volt.

Sajnos hosszú távon nem volt együttműködő, kilátásait alapvető alkoholfogyasztás mentén látja. Betegségtudata részleges, hiszen csak a krízis helyzetekben fogadja el a segítséget, azt is az általa meghatározott módon.

János egy azon ügyfelek közül, akik az súlyos alkoholfüggőségben szenvednek és részben van betegségtudata. Sajnos a hosszú távú absztinencia elérése, jelenleg nem sikerült, ezért csak remélni lehet, hogy a visszaesése, tanulásként beépül majd a gyógyulásában.

Lábadozó és Védett projekt

Lábadozó

Ahogy a 2021-es szakmai beszámolóban is említésre került, a 8-as épületben működő két részleg (Lábadozó és Védett) igénybe vevőinek a szükségletei egyre inkább azonossá váltak – ez a folyamat a 2022-es év során azt eredményezte, hogy a két részleg véglegesen is egybeolvadt. A Védett megszűnését nem csak az előzőekben említett szakmai indok eredményezte, hanem az intézmény életében bekövetkező infrastrukturális változások is. Módunk nyílt az épületben eddig munkásszállóként működő másik szárny birtokbavételére, így az új Lábadozó elfoglalta a 8-as épület teljes földszintjét. A részleg összes szobája, közöshelyisége, vizes blokkja akadálymentessé vált – ennek kivitelezésében nagy segítséget jelentett a Budapest Bike Maffia 2,5 millió forintos támogatása, amely költségeink körülbelül 50 %-át fedezte.

Az elmúlt évek során az akadálymentesítés egyre inkább indokolttá vált, ugyanis folyamatosan nő azon ügyfeleink száma, akik kerekesszékekkel vagy egyéb segédeszközzel (rollátor, járókeret, két mankó, bot) közlekednek.

Az új szobák kialakítása során törekedtünk arra, hogy a legkomfortosabb lakhatási lehetőségeket teremtsük meg lakóink számára:

- két nagyméretű konyha és étkező
- csoportszoba
- 7 kapaszkodókkal és zuhanyszékekkel felszerelt vizesblokk
- tágas, felújított orvosi szoba
- 18 kis létszámú, színes szoba

Intézményünk elsődleges célja, hogy hosszú távú elhelyezést nyújtson a régóta az ellátórendszerben keringő, általában több évtizedes hajléktalan múlttal rendelkező ügyfeleknek, illetve olyan egészségügyi szempontból rászoruló hajléktalan férfiak és nők számára, akik kórházból kikerülve lábadoznak, vagy megromlott egészségügyi állapotukból fakadóan hosszabb távú egészségügyi támogatást igényelnek.

A 24 órás szolgáltatás, 46 férőhellyel rendelkezik. A férőhelyeinkre betöltése a Máltai Szeretetszolgálat Egészségügyi Diszpécserszolgálatával együttműködve történik.

Intézményünk részben vagy teljes önellátásra képes rászorulókat tud fogadni. Lakóink átlagéletkora 66 év – ezen belül is a 60 évnél idősebbek aránya 55 %, a 70 évnél idősebbeké 25 %. Tapasztalataink szerint az idősödéssel gyakran együtt járó funkcióvesztések, egészségkárosodások következményeként egyre nő azon területek köre, amiben lakóink segítséget igényelnek mind szociális ügyintézés, mind egészségügyi menedzsment terén. Ügyfeleink igényeire reagálva a Lábadozó működését szoros együttműködésben segíti két szociális munkás, két fő állású szociális ápoló és gondozó, továbbá heti egy alkalommal házi orvos.

Egészségügy

Működésünk fontos része lakóink egészségügyi állapotának szinten tartása, a szükséges állapotmegőrző, illetve javító egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés segítése.

A betegút menedzsmentet kénytelenek vagyunk sok esetben kiegészíteni szállítással, továbbá az egészségügyi konzultációkra való személyes elkíséréssel. Lakóink körében egyre nagyobb igény merül fel az intézmény által nyújtott betegszállításra – ami különböző szakrendelésekre, illetve hivatalos ügyintézésekre való eljuttatást jelenti az alapítvány által üzemben tartott gépjárművel. Ügyfeleink korukból és betegségeikből fakadóan nehezen közlekednek, sokan használnak segédeszközöket, amivel a közösségi közlekedést nem, vagy csak nagyon nehezen tudják igénybe venni. Néhányuk esetében mentális állapotuk nem teszi lehetővé az intézményen kívüli önálló érdekérvényesítést, ügyintézését. Betegszállításra jelenleg egy Suzuki SX4 gépjárművet használunk, amelynek csomagtere szűk, kerekesszék szállítása nehézkesen megoldható. A csomagtartóba egy kerekesszék és egy rollátor nem fér be egyszerre – ebből kifolyólag nagy logisztikát igényel az orvosi időpontok összeegyeztetése az autó szállítási kapacitásával. A szállítási feladatok nagy részét próbáljuk egy napra tervezni, ugyanis csütörtökönként az Máltai Szeretetszolgálat rendelkezésünkre bocsájt egy sofőrt; azonban ez nem fedezi az összes szállítási szükségletet (ami havi szinten körülbelül 500 kilométer) – a többi nap jogosítvánnyal rendelkező kollégák végzik a szállítást.

Lakóink számára sok esetben gondot okoz az egészségügyi dokumentumok, illetve az orvosi utasítások értelmezése, betartása, így gyakran kénytelenek vagyunk ezeket utólagosan is nyomon követni. Az orvosi utasítás szerinti terápia betartása érdekében intézményünkben gyógyszerelést végzünk.

Jelenleg két fő szociális gondozó és ápoló dolgozik a lábadozóban, akiknek nem csak a gyógyszerelés, az orvosi időpont egyeztetések, illetve az házi orvos melletti asszisztensi feladatok ellátása tartozik a feladatkörükbe, de az egyre több esetben előforduló ápolási és gondozási feladatok is. Részleges tehermentesítésük érdekében év elején felvettük a kapcsolatot az Újbudai Szociális Szolgálattal, akik házi segítségnyújtás keretén belül végzik el lakóink gyógyszerelését. Tudomásunk szerint Budapest területén nincs más szociális/hajléktalanellátó intézmény, ahol ilyen típusú együttműködés lenne.

Házi orvosi beszámoló a 2022-es évre vonatkozóan

Ügyfeleink számára házi orvosi ellátás jelenleg hetente egy alkalommal vehető igénybe az orvos személyes jelenlétével. Emellett házi orvosunk folyamatos telemedicinális kapcsolatot tart kollégáinkkal, amennyiben további egészségügyi kérdések merülnek fel. A szolgáltatás célja, hogy személyes és folyamatos ellátást nyújtson az egészségi állapot megőrzése, a betegségek megelőzése és gyógyítása érdekében. Igen fontos feladat a krónikus betegek gondozása, külön figyelmet szentelünk az intézményben élő hipertóniás, COPD-s és cukorbeteg pácienseknek. Éves gyakorisággal szervezünk laborvizsgálatot minden lakónk számára, igen eredményesen. Krónikus betegeknek szak- és kontroll vizsgálatait is menedzseljük. Emellett biztosítjuk számukra a szezonális

influenza oltást. Szociális juttatásokhoz, segélyekhez, valamint a rehabilitációs bizottság számára szükséges beutalókat és dokumentumokat állítunk ki. Orvosi rendelőnk felszereltsége folyamatosan bővül. A páciensek adatainak feldolgozása és tárolása digitális formában és papír alapon párhuzamosan történik.

Gyógytorna

2020 óta elérhető intézményünkben. A hét egy napján, 7 órában van lehetőség igénybe venni a gyógytorna szolgáltatást az arra rászorulóknak. A gyógytornák során igyekszünk a résztvevők aktuális egészségügyi állapotához alkalmazkodva egy olyan programot felállítani, amivel megelőzzük a panaszok további romlását, meg tudjuk tartani a jelenlegi életminőséget vagy amennyiben mód van rá javítani azt. A célokat mindig a páciens és a gyógytornász közösen állítja fel, ezzel motiválva az ügyfelet a cél elérésére.

Gyakran előfordulnak neurológiai problémával küzdő betegek (stroke, sclerosis multiplex, ideggyöki kompresszió), elesések miatti műtét utáni rehabilitációt igénylők, a korábbi sérülések elhanyagolt kezelése miatti panaszokkal jelentkező emberek.

A tornák során holisztikus szemlélettel kezeljük a betegeket, az egész embert nézzük nem csak az adott problémáját. Az önellátáshoz szükséges funkciók fenntartása az egyik legfontosabb cél, amihez elengedhetetlen az ízületek mozgástományának helyreállítása, izmok erősítése, az egyensúly- koordináció fejlesztése, segédeszközök használatának megtanítása.

Ha valaki rendszeresen igénybe veszi a tornákat, jelentős fejlődés figyelhető meg az állapotán, akár az eddig használt segédeszközét is el tudja hagyni egy idő után. De előfordult már olyan eset is, hogy korábbi traumás sérülésből adódó kéz funkció kiesést tapasztaló páciens hosszabb kezelés után újra tudta használni sérült végtagját.

A lakók jelentős részét érinti valamilyen tüdővel kapcsolatos betegség (COPD, asthma), emiatt hosszú ideje tervezzük, hogy csoportos légzőtornát hirdetünk számukra. Sajnos ez eddig nem valósult meg, de amint az időjárási viszonyok lehetővé teszik, szabad levegőn sort kerítünk erre is.

Továbbá a jövőben szeretnénk elektroterápiás készülék beszerzésével új fájdalomcsillapítási és gyulladáscsökkentési lehetőséget biztosítani.

Szociális Munka

A bevezetőben már említett infrastrukturális változások miatt egy újabb kihívással néztünk szembe. A földszinti új rész felújítása mellett a „rég” rész átalakítása is elkezdődött, amely azt eredményezte, hogy az ott lakókat el kellett költöztetnünk a munkálatok idejére. Ügyfeleinket a 7-es épületben helyeztük el arra a néhány hónapra, míg megújult „otthonukat” újra birtokba vehették. Az új körülményekre reagálva az egyik szociális munkás (a fapad munkáját könnyítendő) az átmeneti időszakra átköltözött a másik épületbe csatlakozva az ottani teamhez. Lakóink többsége nehezen viselte az új helyzettel járó változásokat, ezért különösen nagy figyelmet fordítottunk mentális állapotukra.

Épületeink nagy mértékben fertőzöttek voltak ágyi poloskával, illetve csótánnyal – ez fakadt abból, hogy korábban a lakószobáink gyakran túlszűfoltak voltak, így nehezen tudtuk kontrollálni a szobában tárolt személyes tárgyak mennyiségét. A nyári időszakra befejeződtek a felújítások és a kártevőirtás, így elkezdődhetek a visszaköltözések, amik nagy odafigyelést igényeltek a stáb részéről. Fontos volt egy új, átláthatóbb, következetes rendszer bevezetése: az értékek és ruhák mennyiségét limitáltuk, mindent fertőtlenítettünk a visszaköltözés előtt. Az ekkor kialakított rendszer fenntartására azóta is nagy hangsúlyt fektetünk elkerülendő a korábbi állapot kialakulását.

Az új, élhetőbb légkör kialakítása során törekedtünk arra, hogy minél kevésbé legyenek zsúfoltak a szobák, amik hangulatos, színes, a mosható lábazatot kaptak, ez a tisztíthatóság és hosszútávú állapotmegőrzés szempontjából fontos. A szobabeosztás készítése során igyekeztünk figyelembe

venni a lakóink között kialakult kapcsolatrendszerüket, annak érdekében, hogy minél inkább megkönnyítsük számukra az együttélést.

Szolgáltatásainkat igénybe vevők jellemzően hosszú távon élnek intézményünkben, többen közülük tartós bentlakásos intézményi elhelyezésre várnak. Az ilyen típusú otthonok férőhelyeinek száma messze nem nő olyan mértékben, amilyen mértékben a társadalmon, ezen belül is a hajléktalan populáción belüli ilyen ellátásra szorulóknak számának növekedése indokolná. A gondozási szükséglet megjelenése és a tartós bentlakásos intézménybe való költözés között jellemzően évek telnek el, ami nagy nehézséget okoz, hiszen ezek az szükségletek hatalmas forrás- és munkaerőigény többlettel járnak.

Ügyfeleink igényeire reagálva intézményünk szolgáltatásainak köre az évek során a hajléktalanok otthona irányába mozdult: teljeskörű étkeztetési ellátás, ápolási-gondozási feladatok, teljes betegút menedzsment, szállítás stb. Az ápolási és gondozási feladatok megnövekedésével elengedhetetlenné vált a szociális gondozói és ápolói stáb bővítése, azonban ezt forrás hiányában egyelőre nem tudtuk kivitelezni. Az állami normatíva az alapvető, jogszabályban meghatározott kötelező ellátások finanszírozására elegendő, az ezen felül nyújtott többletszolgáltatásaink (pl. fő állású ápoló, házi orvosi rendelés, gyógyszerköltségek, betegszállítás, gyógytorna, közösségi programok stb.) a Hajléktalanokért Közalapítvány, illetve Konzorciumi támogatással valósulhatnak meg. Ezek a források sokszor kiszámíthatatlanok és nem képesek teljes mértékben fedezni azon ellátások költségeit, amiket szakmailag indokoltnak tartunk klienseink igényeinek kielégítéséhez.

A szolgáltatásaink hosszú távú kiszámíthatóságának és minőségének biztosítása, illetve fejlesztése érdekében döntöttünk amellett, hogy hajléktalanok otthonának engedélyeztetési eljárását kezdeményezzük.

Szakmai munka nehézségei

A szakmai munka során megfigyelhető az a tendencia, hogy a részlegesen dolgozó szociális munkások kapacitásának egyre nagyobb részét kötik le az intézmény működtetésével kapcsolatos feladatok. Lakóink önellátását érintő változások miatt egyre több mindennapi életvitelhez szükséges feladatot kell átvállalni. Önállóságuk és belátási képességeik sok esetben sérültek, így gyakran a legalapvetőbb teendők elvégzéséhez is segítséget igényelnek. Ezek a tevékenységek gyakran szerteágazóak, sokszor a napi életvitelükhöz szükséges legapróbb teendők kapcsán is segítségre szorúlnak: például bevásárlás, elektronikai eszköz vásárlása, ATM-ből történő pénzfelvétel, csekkbefizetés stb.

Az egészségügyi kivizsgálásokhoz hasonlóan a szociális ügyintézés terén is megfigyelhető, hogy egyre több esetben van szükség arra, hogy szociális munkás kísérje végig lakóinkat különböző ügyintézési folyamatok során, legtöbbször személyesen. Az eljárások rendjét sok esetben nem ismerik, nem értik, mely fakadhat abból, hogy legtöbb ügyfelünk már évek-évtizedek óta a hajléktalan ellátás „szereplője”, évekkal ezelőtt a társadalom periferiájára szorult. Másrészt adódhat abból is, hogy sokuknak korukból, illetve mentális állapotukból adódóan értési/értelmezési problémájuk van. A velük folytatott szakmai munka kapcsán kevésbé lehet cél már a képességek visszaállításának segítése, inkább a még meglévő készségek szinten tartása reális.

Munkánk során komoly dilemmát okoz az eszköztelenség, amely az egész szociális ellátórendszerre jellemző. Kliensösszetételünkben fakadóan gyakran okoznak nehézséget a lakóink állapotromlásával járó szükségletek, és az életvégi kísérések. Évente több terminális állapotú ügyféllel dolgozunk, ami nagy szakmai és emberi kihívást jelent. Állapotuk figyelemmel követése (mind egészségügyi szempontból, mind a segítő szakma szemszögéből) megterhelő és sok odafigyelést követel a stáb részéről. Az intézményünkben történő halálozások a munkatársak mellett természetesen hatással van többi lakónkra is. Ezeket a helyzeteket egyénre szabott segítő beszélgetéssel, kiscsoportos foglalkozással próbáljuk oldani.

Az előzőekben ismertetett nehézségeket két esetbemutató mentén szemléltetjük.

U.L.

2021 augusztusában, 62 évesen költözött intézményünkbe egy munkásszállóról, annak megszűnésekor. Ismert szív-, tüdő-, és cukorbeteg volt. A 2020-as év elején még aktívan dolgozott egy cérnagyárban, portásként, több mint 35 éve. Egészsége jelentősen megromlott, amikor hozzánk költözött már tartósan táppénzen volt.

Elhanyagolt egészségi állapotának monitorozását beköltözése után kezdtük, de állapota folyamatos kivizsgálás és orvosi kontroll mellett is romlott. Környezetének tisztántartására és személyi higiénijára is egyre kevésbé figyelt, járóképessége rosszabbodott lábfájdalmi és fulladása miatt, cukorbeteg diétáját nem tartotta. Lábfejen fekély alakult ki, ami cukorbetegsége és betegségével kapcsolatos belátási képességének csökkenése miatt a szakszerű kezelés ellenére sem javult.

2022 nyarán kórházba került, súlyos tüdőgyulladással, ahol hosszú ideig tartózkodott. Lábának kritikus állapota miatt többször tervezték annak részleges amputációját, azonban polimorbiditása miatt erre nem került sor. Kórházi tartózkodása alatt többször látogattuk, de fizikai és mentális állapota is tovább romlott, ritkán és rövid pillanatokra ismert csak meg minket – több hónapos bent tartózkodást követően elhunyt.

Külföldön élő lánya folyamatos szereplője volt életének itt tartózkodása alatt is, rendszeresen tartották a kapcsolatot személyesen és telefonon, menedzselte édesapja pénzügyeit. Kórházi kezelésének ideje alatt is többször meglátogatta.

Munkánk során ritkán találkozunk olyan esettel, amikor lakóink életében aktív résztvevőként jelenik meg hozzátartozó, aki képes és hajlandó családtagját támogatni, emellett partnernek tekinti az intézményben dolgozókat is – ez nagy mértékben tudja javítani a szakmai munka minőségét.

Esete komoly dilemmát okozott az egész stábnak – nem sokkal intézményünkbe költözését követően állapota rohamosan romlani kezdett. Az egészségügyi kivizsgálások tekintetében egyre kevésbé vált együttműködővé, a társas együttéléshez szükséges minimumok (tisztálkodás, ágykörnyék rendben tartása) betartásában sem volt kooperatív. Rendelkezésünkre álló eszközeinkkel nem tudtunk nála változást elérni.

Munkahelyének elvesztését követően önállósága nagyban csorbult, állapotának romlásával egyidejűleg önellátásának darabjait is elvesztette.

CS.L.

A hajléktalanellátó rendszerben rengeteg olyan ügyfél ragadt benn az évek során, akik demenciával vagy egyéb pszichiátriai betegséggel élnek – az ő ellátásukra általában nincs felkészülve az intézményekben szakmai munkát végző team. A szakemberek szükségszerűen próbálnak alkalmazkodni a kialakult helyzethez, de megfelelő szakirányú képzés és intézményi specializálódás hiányában sok esetben kérdéses a professzionális esetkezelés. Az ellátórendszer célja és feladata az igénybe vevői szükségletekre való reagálás, ennek megfelelően hoztunk létre olyan szolgáltatásokat, amik erőforrásaikhoz mérten pótolják a rendszerben lévő hiányosságokat.

CS.L. 80 évesen, 2020-ban költözött hozzánk az egyik társintézményből, ahol pár hónapot tartózkodott. 79 évesen vált hajléktalanná, miután lánya és veje tudta nélkül értékesítették azt a lakást, amelyben élt – és az ő anyagi támogatásával vásároltak meg. Noha a konkrét történésekkel nem volt tisztában, nem értette mi történt, az ezzel kapcsolatos traumái szerves részét képezték mindennapi gondolatainak.

Az első találkozáskor nem merült föl olyan indok, amely kizárta volna felvételét. A beköltözését rövid időn belül egyre több konfliktusa lett lakó-, illetve szobatársaival, rendszeres megélése volt az, hogy többi ügyfelünk meglöpi, a megtámadásáról szervezkednek, emellett különböző

szerekkel fújják le őt/mérgezik meg, kínozni akarják, el akarják venni a lakását. Valószínűsíthetővé vált, hogy középsúlyos demens, azonban ennek szakorvosnál való kivizsgálásában nem volt együttműködő.

Egészségügyi vizsgálatokkal kapcsolatos együttműködés hiányában nem tudtunk számára mentális állapotának javításához, vagy legalább szinten tartásához szükséges gyógyszerelést biztosítani. Ügyei intézésében segítséget igényelt volna, azonban az ügyintézők menetét nem értette és segítséget nem fogadott el.

Megjelentek az életében „rég jó ismerősök”, akik szerették volna magukhoz költöztetni, azonban ezzel kapcsolatban is zavaros részleteket osztott meg – csökkent belátási képessége miatt tartottunk tőle, hogy kihasználnák.

Konfliktusai lakótársaival és a stábbal egyre gyakoribbá váltak, téveszméi egyre jobban eluralkodtak mindennapjain. Szükségletei miatt idősek otthoni elhelyezés lett volna számára az indokolt, azonban ezzel kapcsolatban sem volt együttműködő: 2021-ben lehetősége lett volna beköltözni két otthonba, azonban mindkettőt arra hivatkozva visszautasította, hogy *"ő nem képes másokat ellátni, bántani fogják ott, meglopják"* stb. Ezekkel a téveszméivel kapcsolatban nem volt meggyőzhető többszöri segítő beszélgetés ellenére sem.

2021-ben gyámhivatali eljárást kezdeményeztünk, amelynek keretében cselekvőképességet kizáró gondnokság alá helyezték. A bírósági döntést követően rövid időn belül kórházba került. Kórházi kezelését követően elfoglalta helyét egy fővárosi fenntartású idősek otthonában.

Úgy gondoljuk, hogy külön figyelmet kell szentelni az olyan eseteknek, amikor az intézménybe való beköltözést nem előzi meg több éves hajléktalan múlt – ugyanis ők olyan sérülékeny társadalmi csoport tagjai, akiknek egy olyan új élethelyzethez kell alkalmazkodniuk, ami ismeretlen számukra. Az ellátórendszerbe való belépés olyan újszerű kihívásokat jelent az ügyfeleknek, ami komoly pszichés megterheléssel jár, hiszen a hosszabb ideje hajléktalanságban élőkkel ellentétben nem rendelkeznek „megfelelő” megoldási stratégiával.

Cs.L. esetében alapítványunkhoz költözését megelőzően csak pár hónapot töltött intézményesített ellátásban. Az új helyzetnek, illetve mentális állapotának következtében kiemelt figyelmet fordítottunk mindennapjai megkönnyítésére, mely nagy kihívások elé állította az esetkezelő szociális munkását és az egész teamet. Külön figyelmet kellett szentelni Cs.L. és a vele közvetlenül együtt élők mentális állapotának gondozására. Nagyobb hangsúlyt fektettünk a szobatársakkal közös és egyéni beszélgetésekre, oldva a kialakult feszültséget. Igyekeztünk a lakótársak érzékenyítésére.

Kutatásokban való részvétel

Az idei év során három kutatásban vettek részt az intézmény szociális munkásai:

F3 kutatás:

A Menhely Alapítvány Február Harmadika Munkacsoportjának szociológiai kutatása, melynek keretében az ország hajléktalanellátó szervezeteinek segítségével már 24. alkalommal kerül sor adatfelvételre a hajléktalanok körében. A felmérés célja, hogy nyomon kövesse miként változott meg az intézményeket használók köre és összetétele, milyen a hajléktalan emberek aktuális jövedelmi helyzete, egészségi állapota, és milyen mértékben rendelkeznek a mindennapi élethez szükséges kapcsolatokkal.

HKA – RSZTOP

2022. év elején részt vettünk a Hajléktalanokért Közalapítvány Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program (RSZTOP) országos szintű kutatásában. A projekt keretében kérdőíves felmérést végeztünk, melynek célja az ügyfeleink egészségi állapotának felmérése volt - az állapotfelmérés kiterjedt a fizikai egészségre, étkezési szokásokra, a mentális állapotra, illetve az általános közérzetre. Emellett a kutatás feltérképezte az esetleges függőségi szokásokat is (gyógyszer-, alkohol-, droghasználat). Az intézményekben élők egészségi állapotáról kívántak

átfogó képet kapni, a kutatás során keletkező adatok és eredmények figyelembevételével és felhasználásával egy szükségletekre reagáló támogatási program kialakításának érdekében.

MMSZ – SOTE Kutatás

2022 őszén részt vettünk a Magyar Máltai Szeretetszolgálat és a Semmelweis Orvostudományi Egyetem közös kutatásában, amelynek célja, hogy felmérje egyes pszichiátriai betegségek előfordulási gyakoriságát, a gondozási utakat és az életminőségre gyakorolt hatást (utcán és szállón élő) hajléktalan emberek körében. A kutatás továbbá arra is választ keresett, hogy a pszichiátriai betegséggel élők milyen arányban vonhatóak be Telemedicinán keresztül pszichiátriai konzultációba. 540 kérdőívet vettek fel a felmérés során, amelyből 65 intézményünkben készült.

Speciális utcai gondozó szolgálat

2022 áprilisától a Menedékház Alapítvány a Menhely Alapítvánnyal kötött együttműködési megállapodás keretében Speciális Utcai Gondozó Szolgálatot működtet Pest megye területén. Kezdetben heti egyszer (5 órában), a novemberben kezdődő krízisidőszaktól heti kétszer (napi 9 órában).

Az alapítvány által működtetett Speciális Utcai Gondozó Szolgálat célja az ebben az időszakban leterhelt krízisautó részleges tehermentesítése – a munkafeladatok koordinálását a Menhely Alapítvány által működtetett Diszpécserszolgálat végzi.

A krízisautóhoz hasonlóan a Speciális Utcai Gondozó Szolgálat elsődleges feladata az életvédelem, ennek megfelelően a tartósan közterületen tartózkodó ügyfelek számára többfajta segítséget nyújt – szükség esetén orvosi kivizsgálásra vagy szállóra szállítja, egészségügyi rászorultság esetén az OMSZ segítségét kéri.

Közösségi programok

A kliens- és korcsoportra jellemző elmagányosodás csökkentését és a közösségépítést kiscsoportos foglalkozások, közösségi programok szervezésével próbáljuk meg kezelni. Az ügyfeleink nagy része egész nap az intézményben tartózkodik, csak a legszükségesebb esetben – pl. orvosi vizsgálat – hagyja el az intézményt, sokszor ekkor is csak szociális munkás kíséretében. Próbálunk közösségi programokat szervezni az idő hasznos eltöltésének érdekében, szervezett intézményen kívüli tevékenységekkel színesíteni a mindennapokat, ami olykor agárdi fürdőzés - lánghozzás, vagy Szentendrei Skanzenben tett látogatás.

Demens csoport

A demencia egy olyan tünetegyüttest jelöl, amely során „memóriaproblémák lépnek fel, romlik az emlékezés, az érzékelés, a beszéd és a gondolkodás képessége.” (Skanzen, Demencia Program). A 14 órás foglalkozás alatt ezért főként az agy „megmozgatására”, a fent felsorolt képességek tudatos használatára fókuszáltunk.

A csoport 2021 decemberében indult és 2022 márciusában fejeződött be.

Annak érdekében, hogy a lehető leghatékonyabb körülményeket teremtsük meg, heti kétszer egy órában találkoztunk a résztvevőkkel a Menedékház Alapítványnál. Az emlékezetproblémák elsősorban a rövid távú memóriára vannak hatással, ellenben a gyermekkori, fiatalkori emlékek könnyebben felidézhetőek. Ezért minden alkalmat egy, a régebbi emlékeket előhívó beszélgetéssel kezdtük, amelyet egy memóriamozgató aktivitás/játék követett.

A csoport összesen 7 tagból állt, akik közül ketten csak a második foglalkozás után csatlakoztak be. Számos esetben már önmagában a csoportra eljutás is kihívás volt több résztvevő számára is, mivel a demencián túl egyéb betegségekkel is együtt élnek, pl.: COPD, mozgáskorlátozottság. Mindezek az emeletre jutást nehezítették (a zavartalan csoportalkalmakhoz itt állt rendelkezésre helyiség), de nem lehetetlenítették el – a résztvevők ennek ellenére is aktívan

megjelentek, kivéve, amikor egészségügyi vizsgálatra kellett eljutniuk/hivatalos ügyeiket intézték.

A csoportalkalmak lehetőséget teremtettek egy közösség megalkotására a résztvevők között, akik annak ellenére, hogy egy helyen éltek, szinte alig-alig kapcsolódtak mélyebben egymáshoz. Gyermekkori emlékeik megosztásával, hasonlóságaik és különbségeik felfedezésével kialakítottak egy olyan teret, amelyben képesek voltak megnyílni, egymásban megbízni.

Az aktivitások/foglalkozások során is megnyilvánult a kialakult közösségnek az értéke, hiszen ahogy haladtunk előre az időben, egyre jobban figyeltek egymásra, segítették, biztatták a másikat, kifejezték örömeiket egymás társasága iránt, illetve elgondolkodtak olyan, őket a mindennapokban érintő kérdéseken, amelyeket ezelőtt, önmaguktól nem tettek volna fel saját bevallásuk alapján.

A 12. alkalom után egy hónapos kényszerszünet következett – ez már 2022 februárjában - több Covid-19 eset miatt is, ami érintette a csoportot. Ismételt találkozáskor – az utolsó két alkalmat összevontuk – érezhető volt több csoporttagnál is az állapotromlás (kifejezetten egyéb betegségeik kapcsán), ami különös rugalmasságot igényelt mindenki részéről (pl.: helyszínváltoztatás). Úgy tapasztaltam azonban, hogy a csoport „szellemisége” megmaradt, összességében a tagok szívesen alkalmazkodtak, még, ha kihívást is jelentett számukra.

A foglalkozások során az emlékeket játékos eszközökkel, módszerekkel igyekeztünk felidézni a beszélgetések mellett. A „memóriatornán” túl, a különböző aktivitások és beszélgetések során a tagok megélhették, hogy ők is képesek még mindig sok mindenre, ezáltal önbizalmuk, hangulatuk is javult. Megértették határaikat, amellet, hogy tisztába kerültek saját pozitív értékeikkel is. Kellemes emlékeik felidézése által ismét megélhették „régii önmagukat”.

Mivel emlékeik, élményeik felidézése központi eleme volt a csoportoknak, még a 14 alkalom elindítása előtt, szinte „alapozóként” kapcsolatba léptünk a szentendrei Skanzennel, akik tartanak demenciával élőknek és az őket segítőknak kb. másfél órás foglalkozásokat a múzeumban, hasonló szempontokat figyelembe véve. A Szabadtéri Néprajzi Múzeum sajátossága, hogy nem csak hozott tárgyak, illetve beszélgetés mentén tudja „időutazásra” hívni a résztvevőket, hanem magával a környezettel is (házak, berendezés, a tevékenységekhez használt tárgyak). Az együttműködésnek hála a csoporttagok egy része már eleve egy közös élménnyel indult, illetve lehetőség nyílt jövőbeni közös munkára is a múzeummal.

Összességében elmondhatjuk, hogy az együtt töltött 14 óra a résztvevők hasznára vált, hiszen bizonyos mértékben hozzájárulhatott állapotuk stagnálásának a fenntartásához, önbizalmuk, cselekvőképességük növeléséhez, a valahova tartozás értésének megéléséhez. Növelheti a csoport „népszerűségét”, ha a Szabadtéri Néprajzi Múzeummal ki lehetne alakítani egy szorosabb együttműködést a csoport kapcsán. Véleményem szerint érdemes továbbra is aktívan foglalkozni a lakók mentális állapotával, akár prevenciós, akár állapotfenntartást segítő jelleggel.

Női csoport

A női csoport 2022 májusa és júliusa között heti rendszerességgel zajlott kezdetben a 7-es, később a 8-as épület közösségi szobájában. Összesen 12 alkalommal találkoztunk, minden alkalommal másfél órát töltöttünk együtt. A csoporttagok kiválasztása önkéntes bejelentkezés szerint történt, a hajléktalanszálló bármely nő lakója megjelenhetett. A csoport végig nyitott maradt, tehát új érkezőket is vártunk, és nem volt kötelező a részvétel. A csoportot pszichológusként egyedül vezettem, a folyamat céljaként a pszichoedukációt, a közösségépítést, az önismeret mélyítését, illetve a pszichés szupportot jelöltem ki.

Az első alkalmon 17 személy vett részt, ez a szám hamar lecsökkent, a második alkalomtól stabilan 6-7 csoporttaggal számoltunk, egy-egy alkalom kivételével ugyanazok a személyek jelentek meg minden héten. Ez az elköteleződés biztonságos teret hozott létre, amelyben a csoporttagok hamar képesek voltak érzéseik és élményeik megosztására, és egymás megtartására is.

Egy-egy alkalmat általában két részre osztottam. Az alkalom első felében pszichológiai ismeretek interaktív átadása zajlott, olyan témákról beszélgettünk, mint pl. az identitás, megküzdés, érzelemfelismerés, szexualitás, életszakaszok. A szünet után játszottunk (Dixit, Igen, önismereti játékok). Mind a pszichoedukatív, mind a játékos részeknek az volt a célja, hogy a csoporttagok strukturált közegben, a számukra biztonságos mélységben tudjanak egymással beszélgetni. A beszélgetésekben megjelenő nehéz témák és élethelyzetek gyakran traumát hordoztak. Ezért fokozottan kellett figyelnem a csoport és az egyének teherbírását, ennek szabályozására megfelelőnek tűnt a fokozott strukturáltság, illetve az alkalmak második felének játékosága. A nyitó- és zárókörök lehetőséget adtak a folyamatos visszajelzésre, hogy minél inkább a csoport igényei szerint alakulhasson a folyamat.

Kiegészítő tevékenységként létrehoztunk egy közös lejátszási listát, amelyben a csoporttagok kedvenc dalai szerepeltek. Ezeket a dalokat az egész folyamat során gyakran hallgattuk és énekeltük, ezzel is segítve a csoportkohéziót.

A 12 alkalom végén írásban anonim visszajelzést kértem a tagoktól. A visszajelzések alapján a csoport minden tagja épült a folyamat által, és mindannyian szívesen vennének részt további hasonló foglalkozásokon.

A nők a hajléktalan emberek között is marginalizált csoportot képeznek, extrém életkörülményeik miatt fokozottan sérülékenyek. Közösségépítésük és csoportos élménymegosztásuk segítheti őket abban, hogy megküzdési kapacitásuk növekedjen. A csoport egyértelmű igényt mutatott arra, hogy hasonló folyamatokon vegyen részt. Kitartó részvételük és bevonódásuk is alátámasztja, hogy a jövőben is érdemes lehet hasonló összetételű és tematikájú csoportokat tartani az intézményben. Az olykor merev és nehézkes pszichoedukációs blokkok helyett lehet, hogy érdemes más módszerekkel beszélgetést indítani a jövőben, például a meseterápia vagy a művészetterápia eszközeit alkalmazni. Az egyik alkalommal a stressz szabályozásának egyik eszközeként relaxációs gyakorlatot végeztünk. A legtöbb csoporttag érdeklődéssel fogadta ezt az alkalmat, így megfogalmazódott bennem, hogy akár egy kizárólag relaxációra épülő csoport is jó kezdeményezés lehet a jövőben (pl. 12 alkalmas autogén tréning). A heti gyakoriságot megfelelőnek találtam, ennél ritkább alkalmak esetén széttöredezhet a folyamat. Ha lesz lehetőség 3 hónapnál hosszabb folyamatok vezetésére, további mélyülés várható, amelyből minden csoporttag profitálhat. Ugyanakkor a 12 alkalom megfelelő arra, hogy a kellően mély munka mellett a lezárás se viselje meg túlzott mértékben a résztvevőket.

Agytorna csoport

Az agytorna csoportot 2022 szeptembere és novembere között vezettem a 8-as épület konyhájában, illetve csoportszobájában. Hetente egyszer másfél órában találkoztunk a csoporttal, összesen 12 alkalmat töltöttünk együtt. A csoporttagokat a szálló 60+ részlegéről az esetkezelő kollégák hívták meg. Olyan lakókat igyekeztek a csoportra motiválni, akiknél valamilyen emlékezeti/ egyéb kognitív sérülékenységet feltételeztek. A csoport indítása előtt minden taggal leültem, és szűrési céllal felvettem velük a Mini Mentál Tesztet (MMSE). Az eredmények alapján a személyek túlnyomó része normál kategóriába került, aki nem, ott egy esetben feltételezhető volt, hogy az aktuális stressz szint nagyban befolyásolta a teljesítményt. Legközelebb érdemes lehet az Addenbrooke's Kognitív Vizsgálattal (AKV) dolgozni, habár ez a mérőeszköz is csak durva szűrésre alkalmas, de nagyobb eséllyel jelzi a korai demenciákat. Ezen a 0. alkalmon minden személynek hangsúlyoztam, hogy a csoporton való megjelenés önkéntes. 12 főt mértem fel, ebből végül általában 5-8 fő vett részt az alkalmon. Egy olyan személy is csatlakozott, aki nem a kollégák ajánlása alapján, hanem önkéntesen érkezett a folyamatba.

A csoportcél a felmérés előtt a kognitív fejlesztés volt, azonban a teszteredmények alapján ezt módosítottam, és a közösségépítés, kapcsolódások erősítése, minőségi idő együtt töltése

kerültek középpontba. Fontos, hogy ezek a szociális kapcsolódást erősítő intervenciók általában véve preventív hatásúak a demencia kialakulására/súlyosbodására nézve.

Mivel sok szempontból heterogén összetételű lett a csoport, a csoportkohézió kialakulása több időt vett igénybe. A csoporton különböző korosztályokból, érdeklődéssel, illetve szociális kompetenciákkal rendelkező nők és férfiak vettek részt. További nehezítő tényező volt, hogy a személyek úgy regisztráltak, hogy saját képességbeli hiányosságaik miatt kell a csoportra jönniük, és emiatt bizonyos mértékű stressz/szégyen kapcsolódott a jelenléthez, amelyet a folyamat harmadik harmadára sikerült detektálnom, illetve remélhetőleg együtt feloldanunk. Fontosnak tartom, hogy amennyiben alakul még hasonló csoport a jövőben, a kiválasztás önkéntes alapon történjen, vagy ha kijelölés szerint, akkor az első pár alkalmon a csoportvezető az ehhez kapcsolódó feszültségek feloldásával is kellő mélységben foglalkozzon.

A folyamat során sokféle eszközzel dolgoztunk (koncentrációt fejlesztő gyakorlatok, énfeltárást segítő feladatok, süteménysütés, relaxációs gyakorlat, meseterápiás és művészetterápiás feladatok, társasjátékok) főleg azért, mert kerestem azokat a módokat, amelyek a lehető legtöbb csoporttagot segítik bevonódni a folyamatba. Nagyjából 5-6 állandó taggal számoltunk, akik közül egy sajnos a folyamat felénél kórházba került, ezt az eseményt is igyekeztünk közösen integrálni. A folyamat második felére - harmadik harmadára kialakult egy biztonságos tér, amelyben a tagok, noha változó mélységben, de képesek voltak a megosztásra és az egymásra való érzelmi reagálásra.

Az utolsó alkalom visszajelzései alapján a csoporttagok örömmel vettek részt a folyamatban. Legnagyobb értéként az fogalmazódott meg bennük, hogy létrejött heti rendszerességgel egy olyan tér, ahol tudtak egymáshoz kapcsolódni, beszélgetni. Egyöntetű volt az a vélemény, hogy erre önmaguktól kevésbé képesek, noha együtt élnek, nem találják meg a mély beszélgetések, tartalmas közös tevékenységek terét, idejét és módját. Mindezek alapján azt gondolom, hogy bármilyen heti rendszerességű foglalkoztató, de főleg beszélgetést strukturáló és elősegítő csoport a jövőben is nagyon fontos lehet az intézmény bármely lakója számára, hozzáadott értéként pedig az ilyen jellegű csoportok a neurokognitív megbetegedések szempontjából is preventív hatással bírhatnak.

Az alkalmak során visszatérő témaként jelent meg a csoporttagok krónikus betegségeikkel való együttélése. Jó irány lehet egy olyan szupportív jellegű csoport indítása, amelynek központi célja a betegségekkel való megküzdés, az azok által okozott veszteségek meggyászolása, illetve a betegségekhez kapcsolódó sorstárs közösség építése, erőforrásainak feltárása.

“Magunkért, egymásért” - Mentál higiénés projekt

A hajléktalan szállón lakók körében alap problémaként, többek között az önértékelés, az önbecsülés, az emberi méltóság elvesztése figyelhető meg.

Az ügyfelekkel elbeszélgetve, alapvető szükségletként a lelki terhek csökkentése, valamint az építő jellegű, pozitív tartalommal megtöltött, közösségi eseményeken való részvétel jelent meg. A kapcsolódó és öngyógyító csoportos foglalkozások szervezése által a mentálhigiénés prevenciót, a lelki egészség védelmét, a lakók érzelmi állapotának pozitív irányba történő elmozdulását, az egészséges közösségi élmény megélését céloztam meg. Mindezt olyan csoportos foglalkozások szervezése révén, amelyeken a résztvevők lehetőséget kaptak arra, hogy egy biztonságos környezetben a nehézségeikről és ehhez kötődő érzelmeikről beszéljenek, egymáshoz nyíltan, őszintén kapcsolódjanak, lelkileg épüljenek, valamint különböző módszerek által (torna, légzőgyakorlatok, relaxációs gyakorlatok) a bennük levő feszültséget csökkentsék.

A nagyobb számú kezdeti lelkesedés után kialakult egy öngyógyító jelleggel működő csoport, stabil 5-6 résztvevővel.

Heti 2 alkalommal tudtunk találkozni, a foglalkozások időtartama a résztvevők lelki állapota és a csoport dinamika függvényében 1-2 óra között mozgott. A hozott témák között a hit és annak megélése, a megbocsátás, az elfogadás és a bizalom mellett a hétköznapi történések, események,

valamint a múltbeli pozitív élmények felelevenítése szerepelt. A csoport dinamikát követve, sokszor alakult ki spontán, kötetlen beszélgetés köztük, ami a jó közérzetet erősítette.

Eredményesség:

Az a meglátásom, hogy a csoportos foglalkozáson a résztvevők körében elindult egy folyamat, és a projekt kezdetekor meghatározott célok részben vagy teljesen megvalósultak. Sikertült egy biztonságos, bizalmi alapú légkört megteremteni, amiben a lakók megnyílhattak, önmagukat adhatták és egymással kapcsolódhattak. Külön kiemelném, hogy kezdeményezők voltak, és saját szükségleteik megfogalmazása által több közös cél is felmerült. Így valósulhatott meg a Balaton körüli csoportos kisbuszos kirándulás is.

Bízom benne, hogy az önszervező csoportok tovább működnek a jövőben is, ezzel erősítve a közösségi élmény és összetartozás mélyülését, az emberi méltóság örömtelibb megélését.

Önkénteseink

Pedikúr

2020 óta jár intézményünkbe önkéntesként egy pedikűrös. Megnyerő személyisége és elhivatottsága barátságos légkört teremt minden alkalommal. Lábápoláson kívül a hölgyeknek igyekszik manikűrrel, színes körömlakkokkal feldobni a mindennapjaikat. A Social Point Alapítvány kuratóriumi tagjaként intézményünk számára felajánlásokat (ruha-, ágynemű) is gyűjt.

Pszichológus

A 2022-es év végén egészségpszichológus kezdte meg önkéntes munkáját intézményünkben, heti egy alkalommal. Egyelőre három-négy ügyféllel dolgozik együtt, de terveink között szerepel a kapacitás bővítése. Ez az új szolgáltatás nagyon hasznos ügyfeleink számára, hiszen többen küzdenek krónikus betegségekkel és ez sok esetben komoly nehézséget okoz mindennapi életükben. Jelenleg végtagvesztéssel és fantomfájdalommal, folyamatos leépülésből fakadó szorongással, sorozatos veszteségélmény feldolgozással kapcsolatban keresik fel.

Menedékház Alapítvány Rehabilitációs Projekt

A Komplex Rehabilitációs Program az Éjjeli Menedékhely speciális részlege, amely 2022 áprilisáig 20, májustól pedig 19 személynek biztosít különleges ellátást kislétszámú (3-4 fős) szobákban, elkülönített folyosórészen külön mellékhelyiségekkel, konyhával és mosókonyhával. Az év elején egy női- és négy férfiszoba állt rendelkezésre, májustól két női- és négy férfiszoba van feltöltve. A folyosórészt annak minden lakója 0-24 óráig igénybe veheti.

A Rehabilitációs Program tagja lehet az az ügyfél, aki az Éjjeli Menedékhelyre felvételt nyert, közfoglalkoztatási vagy fejlesztő foglalkoztatási programba kerül, és vállalja az együttműködést a részlegben dolgozó szociális munkásokkal.

A Program speciális szolgáltatása négy területet ölel fel:

- munkaterápiás foglalkoztatást,
- mentálhigiénés gondozást,
- közösségi szociális munkát, illetve
- egészségügyi és szociális menedzsmentet.

Munkaterápia

A foglalkoztatás tekintetében szoros együttműködést folytatunk a Magyar Máltai Szeretetszolgálat közfoglalkoztatási programjával és a Budapest Esély Nonprofit Kft. közfoglalkoztatási és fejlesztő foglalkoztatási programjaival. A programtagok ezen szervezetek munkavállalói, de a munkavégzés helye az Intézmény területe, így a foglalkoztatás gyakorlati szervezését, a munkafeladatok kiosztását, koordinálását és ellenőrzését, illetve a foglalkoztatáshoz kapcsolódó adminisztráció bizonyos részeit az Alapítvány munkatársai végzik. A munkafeladatok közé tartozik az Intézmény takarítása, egyszerű karbantartási, mosdai és konyhai feladatok ellátása, az udvar rendben tartása, a XI. kerületi Önkormányzattól bérelt telken termesztett növények és ott tartott állatok gondozása.

Célja az idő strukturálása, az alkotó aktivitáshoz való hozzászokás, az ezáltal megbecsülés megtapasztalása, a kompetencia érzés kialakítása és ezen keresztül az önmagukba vetett hit növelése.

A munkavégzés összetettsége, az önállóság és együttműködés az évek során fokozatosan nő, igyekszünk az ügyfeleink fejlődéséhez igazodni. Ez nagyon nehéz, mert nagyon különböző képességekkel és motivációkkal rendelkeznek. Mivel a program már negyedik éve tart, külön nehézség az újonnan érkezők integrálása a közösségbe. Ennek egyik eszköze, hogy az új belépőket valamelyik régebbi munkavállalóval osztjuk be közös feladatokra, így megvalósul egyfajta mentorálás.

Takarítási feladatok:

Az épület takarítása kiemelt fontosságú, mivel a higiénés szabályok nagyon szigorúak, ezek betartása nagy nehézséget okoz. Emiatt ellenőrző ív bevezetése mellett döntöttünk, melyen a területeket felosztjuk a tisztításért felelős és ellenőrzésért felelős emberek szerint, és aláírással kell igazolni a munka elvégzését, illetve annak ellenőrzését. Ezzel többek között az is a célunk, hogy minimálisra szorítsuk annak lehetőségét, hogy ezek a fontos munkák elmaradnak. Mivel kiemelt célunk minden intézményrészlegen a rendezett, tiszta élettér kialakítása, megtartása, ezért a takarító feladatok közé bevettük a lakószobák takarítását is. Továbbra is nagy gondot fordítunk továbbá az intézmény környezetének a tisztán tartására is. A lakossági, telep vezetése által tett jelzésekre azonnal reagálunk, amitől az együttműködés és környezetünk általi megbecsülés javulását várjuk.

Felújítási, karbantartási munkák:

Intézményünk az elmúlt évben új épületrésszel bővült, melynek felújítását a program tagjai nagyban segítették. A munkafeladatokban újdonságként jelentek meg az épületfelújításban való részvétellel járó apróbb kőműves, festő munkák. Ennek nyomán sikerült egyik munkavállalónknak **szakmáisított bért** kínálni, így a programon belül is megtapasztalható, hogy az energiabefektetés, a lelkiismeretes munka előrelépést eredményezhet a munkahelyen. A felújítás és a költözések, melyek a részlegek újraelosztásával jártak, nagyon igénybevették a programtagok és a teamünk munkabírását is. Hónapokig teljesen lefoglalta az egész részleget, így sok más feladat háttérbe szorult ebben az időben.

Kerti munka és állattartás:

A tavasz második felétől újra jártak a programtagok heti rendszerességgel a Zöld Sziget Állatmenhelyre nagytestű, mentett állatokhoz (pl.: szamarak, bikák, bárányok stb.), ahol különféle kiegészítő, ölkörűli munkálatokat végeznek, így segítve négylábú társaik alapellátását. Nem csak az állattartás fortélyait tanulják ki, de megélik az állatok nyújtotta feltétlen elfogadást, a törődés általi szeretetet is. Mindemellert odafigyelésük, a környezet pásztázásának minősége javulhat, kompetenciaérzésük növekedhet. Továbbá itt együtt dolgozhatnak az alapítványunknál önkéntes munkát végző külföldi fiatalokkal, ami különösen vidám időtöltés, nem is annyira munka, mint inkább jutalom számukra. Sajnos a szervezés (autó, sofőr, önkéntesek) nehézsége miatt ősztől újra szünetel ez a munkafeladat.

Annak érdekében, hogy lakóink valóban megélik az állattartás hozta felelősséget, hogy képesek legyenek felfedezni önmagukban rég elhomályosult pozitív érzéseket, az idei évben a mezőgazdasági tevékenységünk mellett állattartásba is fogtunk, amelyhez szükséges gazdasági épületeket még múlt nyáron létrehoztuk a programtagok aktív részvételével. 2021 novemberében három nőstény kecskegidát, 2022 januárjában öt házi tyúkot költöztettünk a kertünkbe, melyek a hónapok során még néhány tyúkkal és két kakassal egészültek ki. A jószágok gondozása naponta legalább kétszer ad feladatot a gondozásukra beosztott ügyfeleknek: napfelkelte után és naplemente előtt az állatok ki- vagy beengedése az ólba, etetésük, itatásuk, állapotuk ellenőrzése. A mindennapos felelőség miatt az erre a munkára alkalmas 3-4 tag esetleges betegsége, egyéb sürgős feladata esetén kihívás a munkabeosztás, de eddig mindig sikerült megoldanunk ezeket a helyzeteket. Terveink közt szerepel, hogy minél több programtagot taníttassunk be a tapasztaltabb állatgondozóinkkal ezeknek a feladatoknak a körütekintő elvégzésére, már csak azért is, mert az állatgondozás remek lehetőséget biztosíthat az emberek felé nyitni kevésbé képes, bizalmatlan, esetleg visszahúzódó ügyfeleink megsegítéséhez. Sajnos ebbe a rengeteg pozitív hatással járó munkakörbe sok tagot lábuk vagy tüdőjük rossz állapota miatt nem tudunk bevonni, mivel a kert jó tempóval is minimum negyedóra sétányira, emelkedős terepen található. Többek között emiatt is jogosítvány megszerzésében támogatja az alapítvány a programban dolgozó szociális munkásokat, hogy az idősebb, rosszabb egészségügyi állapotban lévő dolgozóink is élvezhessék a kerti munka jelentette előnyöket.

Mosoda:

A mosodai munka azok számára teremt lehetőséget a munkavégzésre, akik egészségi állapotuknál fogva már csak kevésbé tudnak aktív fizikai munkát végezni. Ez a feladatkörünk is folyamatosan fejlődik, bővül. A lakók ruházatának mosása mellett tavaly bevezettük az intézményi textíliák heti rendszerű kötelező cseréjét és mosását. Ez fertőtlenítő mosás magasabb hőfokon és fertőtlenítő használatával. Az ebben a munkakörben dolgozó kollégák is megtapasztalhatják így a fejlődést: újabb, komplexebb feladatokat kapnak. A textíliákat válogatni, hajtogatni kell, ez egy új típusú kihívást jelent számukra.

Konyha:

A konyhai munka egyrészt a CEDEK Izraelita Szeretetszolgálattal való együttműködésben érkező meleg étel átvétele, tárolása, kiosztása, másrészt a Fornetti céggel együttműködésben üzemeltetett pékárústerem üzemeltetése az itt lakók részére.

A Fornetti Groupal folytatódik az együttműködésünk, melynek keretében intézményünkben üzemeltetünk 1 db fagyasztót, illetve 1 db elektromos kemencét, melyben a Fornetti Group által biztosított elősütött mirelit termékeket készíti el a rehabilitációs program két tagja. Ily módon minden lakónk részére reggelit biztosítunk helyben sült péktermékek formájában.

A péksütemények szabályos tepsire helyezésén, sütésén és osztásán kívül ennek a két személynek a feladata az ehhez szükséges berendezések rendben és tisztán tartása is. Egyikük megbízható figyelme miatt a szükséges fogyóeszközök (sütőpapír, desztillált víz) utánpótlására sem az intézmény munkatársainak feladata figyelni, hanem időben szólunk, ha valamit be kell szerezni. A Fornetti Group munkatársaival is általában ez az említett kliens tartja önállóan a kapcsolatot telefonon keresztül, ha a mirelit szállítmány ügyében információcserére van szükség. Ez a felelősségteljes, elsődleges munkaerőpiaci feladat komplexitási szintjét elérő pozíció jó mentális képességeket és átlagon felüli higiénias igényességet követel meg, sikeres elvégzése pedig tapasztalataink szerint nagymértékben növeli az önbizalmat; az énkép pozitív irányú fejlődése pedig fenntartja és erősíti a saját higiénias állapotra való odafigyelést.

Sortárs segítség:

A sorstárssegítés hagyományosnak mondható formája, miszerint közterületen élőket segítünk közösen a programtagokkal, sajnos továbbra sem tudott megvalósulni. A covid19 pandémia okozta nehézségeket mire megtanultuk kezelni és a járvány alább hagyott, addigra egy

szomszédos ország háborúja generált rendkívüli helyzetet az alapítvány számára. Az első sok idején az alapítvány a frissen megszerzett új épületrészét, melyet a Rehabilitációs Program lakóinak új lakhelyéül szánt, felajánlotta az Ukrajnából menekülők, elsősorban kisgyermekes családok számára. A hely üzemeltetésében programunk tagjai jelentős részt vállaltak, ezáltal megismerhettek egy másik olyan embercsoportot, akik rendkívül kiszolgáltatott helyzetbe kerültek. Odaadón segítették az ottani munkát, nagyon motivált és empatikus volt a hozzáállás a programtagok részéről. Ezen kívül továbbra is sok olyan feladat hárul a programtagokra, amikor a lábadozó részlegen lakó idős és/ vagy beteg hajléktalan embereknek segítenek hivatalos ügyek intézésében, orvoshoz kísérésben, vagy kórházban látogatják őket.

Mentálhigiénés gondozás

2022-ben az új épületrész felújítása, majd a beköltözés hosszú folyamata miatt sajnos a mentálhigiénés programok kissé háttérbe szorultak, de egy kéthónapos nyáriszünetet leszámítva egész évben elérhető volt a programtagok számára legalább egy egyéni- vagy csoportfoglalkozás.

Addiktológiai csoport

Az addiktológiai csoport a Menedékház Alapítványnál 2020.09.22. dátummal indult és azóta rendszeresen működik. A csoportok kétheti rendszerességgel valósulnak meg. Egy-egy csoport kétórás időkeretbe szerveződik, egy szünet beiktatásával. A csoportot addiktológiai konzultáns vezeti közösen egy belsős munkatárssal. Idővel bővült a kínálat, bevezettük az egyéni konzultáció lehetőségét. Igény mutatkozott a kliensek részéről a személyes beszélgetésre, és teret adtunk ennek a kérésnek. Ezek a négyszemközti találkozások néha egy alkalomra kiterjedők, adott helyzet, elakadás átbeszéléséről szólnak, másoknál folyamat jellegűek, több (esetenként változó számú) alkalomra szerződünk.

Az egyéni konzultációk és a csoportfoglalkozások addiktológiai témák köré szerveződnek, a kliensek problémás szerhasználatukkal (jellemzően alkohol és nikotin) kapcsolatos gondjaikat, megoldandó feladataikat, esetleges célkitűzéseiket osztják meg. A foglalkozások célközönsége kifejezetten a Rehabilitációs Program lakói, nők, férfiak vegyesen. Vannak köztük absztinenciát követők, ők lehetnek a közösség mintaképei. Legtöbbször mégsem ezt az utat választják, sokaknak túl magas küszöb, cél a teljes absztinencia elérése. Részükre a kontrolált szerhasználat, az ártalomcsökkentés témaköre kerül fókuszba. Sokuk krónikus betegségeket szenved, (lehet összefüggésben az alkoholizmussal, hajléktalan életvitellel, utcán töltött évekkel), velük kitérünk a szerhasználat és betegség lehetséges összefüggéseire.

Elsődleges prioritás az ártalomcsökkentés, a rendszeres munkavégzés jótékony hatásainak hangsúlyozása, ezen értékek interiorizálásának segítése. Egyeseknél akár egy elvonókezelés után az absztinencia kialakítása, megtartása és a józan élet értékeiben és feladataiban való eligazodás segítése.

Női csoport

2022 elején a programtagoknak volt lehetőségük egy 10 alkalmas veszteségfeldolgozó és erőforráskereső sorstárs csoporton is részt venni egy – a lakók számára már ismerős – gyász kísérelő vezetésével. Ráhangolódva a csoport iránt érdeklődőkre, ezalkalommal kizárólag női résztvevőkkel folyt a munka (akik többsége számára az addiktológiai csoport nem volt indokolt vagy éppen komfortos), bár nem zárt csoportban, elkötelezett, állandó résztvevőkkel. A csoport célja az volt, hogy egyrészt sorstárs megtartó, összetartó közösség alakuljon ki, mely tagjai számíthatnak egymásra, meghallgatják egymást, egymástól megküzdési stratégiákat, jó példákat hallhatnak, és közösen fellépve jobban tudják képviselni érdekeiket akár az

Intézményben, akár egyéb környezetben. A mentálhigiénés cél pedig az volt, hogy a megélt veszteségek – melyek feldolgozása és a hozzájuk való viszony jelentősen befolyásolja az egyéni életpályát és közérzetet – egy megtartó bizalmas környezetben elmondhatók, megoszthatók legyenek.

A csoport maximálisan betöltötte előre kitűzött célját. A tagok között a csoporton túlmutató baráti kapcsolatok alakultak. Az alkalmak során nagyon sok komoly, mély, régi veszteség kerülhetett szóba, lehetett róla beszélni, kiderülhetett, hogy mások is hasonló dolgokon mentek keresztül. A régi nehézségekre visszatekintve azt is meg lehetett érezni, hogy ezekben a nehéz helyzetekben mi volt az ami erőt adott, és milyen erőforrások kerültek ott mozgósításra, amik napjainkban is alkalmazhatóak.

Kifejezetten a programtagok számára elérhető foglalkozásokon felül természetesen részt vehetnek és többen részt is vesznek a más részlegekkel közösen szervezett mentálhigiénés programokon is.

Ezen kívül a szociális munkások igyekeznek az igények mentén segítő beszélgetésekkel hozzájárulni a programtagok jóllétéhez. Illetve időszakosan az elmúlt évben is voltak szobacsoportok, amelyek szintén az idő hiánya miatt háttérbe szorultak, azonban a jövőben is rendszeresen szeretnénk megtartani ezeket, mivel ez a kicsoportos forma nagyon ideális az együttélés során jelentkező konfliktusok kezelésére, a frusztráció csökkentésére.

A következő évben elsődleges célunk újra a mentálhigiénés foglalkozásokat erősíteni, több terapeutával is folyamatban vannak az előkészületek az új csoportok megszervezésére.

Közösségi szociális munka:

A közösségi programok fókuszában az egymáshoz való kapcsolódás, megismerés, a szürke hétköznapiakból való kiszakadás, egy inger gazdag környezet megteremtése és megtapasztalása áll. A közösségi programok rendszerint a teljes intézmény részvételével zajlanak, ezért ezeket itt külön nem részletezzük. Kirándulásaink során meglátogatjuk többek között a szentendrei Skanzent, a Velencei tavat stb. Programtagjaink aktív résztvevői a gercsei lelkeségi tábornak, az intézmény területén vagy kertjében pedig rendszeresen tarthatnak bográcsozást, szalonnasütést. A munkaterápiás részleg szempontjából fontos itt megemlíteni, hogy az ünnepek kapcsán figyelmet fordítunk arra, hogy programtagjaink pihenjenek, lehetőleg aktív pihenésre is legyen lehetőségük. A munka és pihenés ritmusa keretet ad az itteni életüknek, igyekszünk ezt megfelelő formában és mennyiségben biztosítani számukra. Ugyanakkor a közösségi programok során lehetőségük van a különböző részlegek lakóinak is ismerkedni, időt tölteni egymással így mozdítva előre a gyengébb és erősebb emberi kötelékek természetes kialakulását.

A programon belül is figyelmet fordítunk a közösségépítésre, arra, hogy egy csapatként gondoljanak magukra, ezzel egyfajta magasabb, általánosabb felelősséget vállalva egymásért és önmagukért. Ennek érdekében ismerkedős, közösségkovácsoló, lehetőleg humoros játékokat, kvízeket játszunk. Közös étkezést, főzést vagy kirándulást szervezünk. Az elmúlt évben egyszer egy pizzarendeléssel összekötött játékos vetélkedőt tartottunk, aminek nagy sikere volt. Egyszer pedig ellátogattunk a Veresegyházi Medveparkba közösen, ami szintén maradandó élménnyé vált.

Karácsonykor személyes versekkel köszöntöttük a programtagokat, mindenki nagyon élvezte a vicces és kedves sorokat, melyeket végül saját kezdeményezésükre a karácsonyfára is felakasztgattak. Ezen felül egy fényképgyűjteménnyel leptük meg a közösséget, melyen az elmúlt évek munka- és szabadidős tevékenységei közben szerepeltek a programtagok és a velük dolgozó alapítványi munkatársak. A fényképgyűjtemény a falra került a közösségi

helyiségükben, többek között azzal a céllal, hogy ez is erősítse a köteléket, megmutatván, mennyi közös emléküik van már.

Egészségügyi és szociális menedzsment:

Egészségügyi támogatás:

Ügyfeleink egészségügyi állapotát a programba belépésükkor felmérjük, utána pedig folyamatosan monitorozzuk azt, támogatjuk őket egészségük megőrzésében, szükséges vizsgálataikra való eljutásban, gyógykezelésük követésében, hiszen szinte kivétel nélkül mindannyian rendelkeznek valamilyen krónikus betegséggel, mentális nehézséggel. Sorstárssegítő tevékenységünk itt is megjelenik pl.: vérnyomásnapló vezetésében, orvoshoz való elkísérésben, vagy kórházba kerülés esetén látogatásban, melyet a programtagok végeznek egymás segítése érdekében.

Különös figyelmet fordítunk a függőségekre, hiszen az alkohol-, a nikotin- és a különböző viselkedési dependenciák is magas számban fordulnak elő lakóink között. Amellett, hogy a fizikai tünetek kezelését követjük, célunk a programtagokban a betegségtudat kialakítása, ami nélkül eredményesen nem tudnak továbblépni semmilyen kórházi / rehabilitációs ellátás felé. Az elmúlt évek tapasztalatai birtokában pedig megjelent az ártalomcsökkentés, mint célkitűzés, ennek része, hogy az alkohol és cigaretta okozta betegségeket feltérképezzük és a kezelésben motiválni próbáljuk az érintett programtagokat. Erre nagy szükség is van, mivel a populáció, amivel dolgozunk idősödő, rossz egészségi állapotú, sajnos az elmúlt években több haláleset is volt. Igyekszünk az ügyfeleinket a végsőkis megtartani, kísérni. Tavalyi évben sajnos daganatos betegségben, illetve alkohol okozta ártalmak okán is elhunyt 1-1 ügyfelünk. Mindketten a lehető legtovább végezték mindennapi munkájukat és megtartottuk őket munkaállományban és a részlegen a lakhatást is biztosítottuk számukra az utolsó pillanatig. Csak a kórházi kezelést igénylő állapot beálltával váltunk meg tőlük. Ezt fontosnak gondoljuk, hogy a programtagok bízzanak a közösségükben, azt érezzék, hogy az megtartja őket. Sajnos az elidősödés, munkaképtelenné válás miatt volt tavaly olyan programtagunk, akinek a foglalkoztatását már nem tudtuk vállalni, ebben az esetben a leszázalékolás és a lábadozóban való elhelyezés volt a megoldás. Sajnos a jövő évben újabb hasonló esetek várhatóak mozgásszervi bántalmak, illetve tüdőbetegség (COPD) miatt. Ebből is látszik mennyire fontos az egyéb célkitűzések elérése szempontjából is ügyfeleink egészségi állapotának javítása, megtartása.

Az egészségügyi támogatás erősítéseként bekapcsolódtunk a Magyar Máltai Szeretetszolgálat 24 órás Háziorvosi Rendelőjével együttműködésben egy innovatív programba. Ez a „telemedicina” rendelés, mely ugyan csak 2023-ban tud elindulni, de a kapcsolódó képzést a projektbe bevont szociális munkás elvégezte, az együttműködési megállapodást pedig megkötöttük. A telemedicina digitális eszközök használatával teszi lehetővé a háziorvos számára a távolról tartott rendelőt, mely során a szociális munkás asszisztenciájával tudja ellátni a beteget beutalóval, gyógyszerfelírással és bizonyos helyzetekben táv-diagnózist is felállíthat. Ennek a programnak a beindításával egy sokkal intenzívebb egészségügyi támogatás és monitorozás válik lehetővé a jövőben.

Szociális támogatás, adósságkezelés:

Maga a munkába állás minőségi változást jelent tagjaink életében, sokuk régóta, vagy akár sohasem volt tartósan, hivatalos formában foglalkoztatva. Megjelenik (újra) életükben a rendszeres jövedelem, ami lehetőségeket és kihívásokat egyaránt jelent. Az ingyenes lakhatás, étkeztetés biztosításával is igyekszünk támogatni őket, hiszen mind a közfoglalkoztatási, mind a fejlesztő foglalkoztatási bér nagyon alacsony. Célunk ugyanakkor az, hogy elsődleges munkaerő

piacra tudjuk tovább léptetni az ügyfeleinket, ez az elmúlt évben 2 fő esetében már sikerült. Ezt nagy eredményként éljük meg. A lakhatást és a közösség tagjaként a szolgáltatások igénybevételét folyamatosan biztosítjuk ebben az esetben is. Az elszakadás nehézsége egy új kihívás. Egyrészt megmutatja, hogy a közösség biztonságérzetet és a megbecsülést tud adni a tagjainak, ugyanakkor megoldást kell találnunk arra, hogyan tudnak az arra készen álló tagjaink elszakadni ettől a közösségtől, hogy az önálló életüket kialakítsák. A saját kiléptető ház(ak)at jó megoldásnak látjuk, megvalósítására viszont jelenleg nem látunk reális esélyt.

Az önálló életre való felkészítés elengedhetetlen, központi eleme a szociális biztonság megteremtése. Ezt két módon igyekszünk támogatni. Egyrészt a kellő keresettel rendelkezőket előtakarékosagra buzdítjuk, ehhez értékmegeőrzőt üzemeltetünk, melybe rendszeresen helyezhetnek el előtakarékoságot. Másrészt kezeljük az évek során felhalmozódott adósságot, mivel ezek jelentős nehézséget okoznak az önálló, anyagilag (is) független élet kialakításában. Az adósságkezelésben korábban az Utcajogász Egyesülettel való együttműködés jelentette az egyetlen segítséget, azonban tavaly sikerült belső munkatárs személyében állandó, személyre szabott adósságkezelést megvalósítani.

A 2022. naptári évben nagyságrendileg 11 kliens adósságrendezési ügye tart/ért jogi szakaszba cc 30 jogi - lényegében fizetési meghagyásos és végrehajtási - eljárást generálva, melyek az alábbi kimenettel zárultak: 1 esetben kiderült, hogy a folyamatban lévő végrehajtási eljárás adósa nem a mi gondozásuk alatt lévő kliens, hanem egy másik természetes személy. 2 esetben az adós kliensünk ellen kezdeményezett fizetési meghagyásos eljárás nem alakult peres eljárássá, mert ellentmondást nyújtottunk be, így az adós ellen nem is kezdeményezhető végrehajtási eljárás. cc 27 végrehajtási eljárásban kizárólag az adós jövedelme terhére kiadott végrehajtói letiltások adtak és adnak lehetőséget adós klienseink tartozása behajtására. E körben 6 eljárás határozatlan időtartamra felfüggesztésre került, 3 végrehajtási eljárás határozott időtartamra került felfüggesztésre (itt lehetőség van a bírósági végzésben szabott határozott idő meghosszabbítására újabb bírósági kérelmekkel). A fennmaradó esetekben a végrehajtást foganatosító bíróság a kiadott letiltás mértékét csökkentette: 1 esetben 5%-ra, 6 esetben 10%-ra azzal a megjegyzéssel, hogy az ugyanazon egy adós jövedelmére vezetett letiltások együttes mértéke maximum 33% lehet, a többi esetben pedig úgyszintén 10%-ra. Mindösszesen 1 jogi beadványra kaptunk elutasító végzést azon (jogos) indoklással, hogy az alapjául szolgáló végrehajtási eljárásban a kérelem elbírálása idején nincs kiadott letiltás, azonban erre a végrehajtási ágra is kiterjed az együttesen maximum 33% mértékét meghatározó bírósági végzések joghatálya, mert ugyanazon bíróság illetékességi körébe tartozók.

1 kliens esetében nem került sor milliós nagyságrendű vételárrészlet igénye behajtására, mely összeg ugyan nagy valószínűséggel és kisebb erőfeszítés mellett a kliens birtokába kerülhet. Ez a kliens alkoholbeteg, jelenleg ugyan száraz, mindazonáltal nem áll rendelkezésére olyan szociális háló (a jogász szemszögéből), mely visszaesésében biztonsággal megfékezne, meggátolná, és mellyel szárazságát józansággá, józan életté transzformálhatná.

Azon jogi eljárások és az ezekben meghozott cc 25 bírósági végzés, amelyekkel a lakástalan kliens mint adós elleni végrehajtási eljárás határozatlan időre került felfüggesztésre, továbbá amelyekben az adós terhére kiadott végrehajtói letiltás mértékének a törvényi mértékhez képesti csökkentésére került sor, jogfejlesztő hatással bírnak, újszerű részei (lettek) a magyar joggyakorlatnak gazdagítva azt. Mindazonáltal ezen esetkezelések gyakorlati (jogi) jelentősége megkérdőjelezhető, mintha a jogi munka önmagáért való lenne, melynek oka a jogi, a szociális munka és a kliens megfelelő mértékű együtt mozgásának a hiánya: (1) Azon adós kliensnek már nincs letiltható jövedelme, akinek 6 végrehajtási ügye határozatlan időre került felfüggesztésre, a vonatkozó végzések megérkezését követően már nem is dolgozik, kis híján az intézményből is elbocsátották. (2) Azon adós kliens, akinek 8 végrehajtási ügyében a letiltások maximum 10% ill. együttesen csak 33%-os mértékben lennének foganatosíthatók, úgyszintén nem dolgozik, sőt éppen a vonatkozó végzések átvételének napján került eltanácsolásra. Példájuk kidomborítja a

jogász, a szociális munkás, a hajléktalan kliens (kliensközpontú) együttműködésének nehézségét.

Összegzés

Az elmúlt év a program számára elsősorban az új épületrész kialakításáról, a háború okozta menekültválságban való részvételről, majd a költözésről szólt. Tovább nehezítették a helyzetet, a fel-fel lángoló covid fertőzéshullámok, melyek miatt többször karanténba kellett vonulnia teljes részlegnek, illetve a háborút követően elszabadult energiaárak, melyek az alapítvány létét is veszélybe sodorták. Mindezzel annyira nehéz volt megbirkózni, hogy komolyan megkérdőjeleztük, hogy el tudjuk-e végezni azt a szakmai munkát ilyen körülmények között, amit elterveztünk a részleg számára. Úgy éreztük, hogy az alapellátás biztosítása annyi kihívást jelent, hogy a magasabbrendű szakmai munkára már nem marad idő és energia. Kifáradt a team és a lakók, a programtagok is. Gyakran szembesültünk az elmúlt évben azzal, hogy csökken a motiváció, nem jó a közösségi hangulat.

Viszont túléltek a helyzetet alapítványi szinten is és a program is, így a jövő év reményeink szerint az építkezés és a fejlődésé lehet. Sikerült végül új épületrészbe költözni, ez önmagában is hatalmas előrelépés. Elsősorban azért, mert az élettér minősége jelentősen javult. Szert tettünk egy nagy és jó állapotú ebédlőre, amihez erkély is tartozik, a lakóink nagyon megszerették. Korábban ilyen saját, kizárólagos használatú közösségi tér nem volt elérhető számukra. Az új szobák tiszták és már ránézésre komfortosabb benyomást kelt az egész részleg, mint amit addig meg kellett szokniuk.

Sajnos a kevés idő és energia a mentálhigiénés gondozásnak okozta a legnagyobb kárt, de az elkövetkező évre tekintve már tettünk lépéseket a fejlesztés irányába. Nagy sérelem, hogy a sorstárssegítés egyik hagyományosnak tekinthető eleme, a programtagok által nyújtott közterületi segítségnyújtás továbbra sem tudott újra elindulni, ezt nagyon szeretnénk a következő évben megoldani.

Esetleírás

Egyik legsikeresebb története a program életéből egy 47 éves tagunknak van, nevezzük Kálmánnak, aki 2021 januárjában került intézményünkbe négyéves tudószanatóriumi tartózkodás után, miután meggyógyult egy eleinte az orvosok által gyógyíthatatlannak minősített TBC-ből.

Miután a Magyar Máltai Szeretetszolgálat közfoglalkoztatási programjában helyet kapott, Rehabilitációs Programnak 2021 márciusában vált igen hasznos és szorgalmas tagjává. A kezdetektől rá lehetett bízni a nagyobb felelősséggel járó feladatokat is: részt vett az épület karbantartásában, és kert-, később állatgondozási munkákat is nyugodt szívvel bízhattuk rá. Az

új épületszárny felújításában kiemelt szerepet kapott: a legtöbb szoba vakolása és festése az ő keze munkája volt.

Kiemelkedő teljesítménye és kőműves szakképesítése lehetővé tette, hogy 2022 március elejétől az általános közfoglalkoztatottból a szakmásított státuszba kerüljön, így méltányosabb bérhez juttassuk.

2022 során jogi ügyekkel foglalkozó kollégánk Kálmán egy örökösödési és egy tartozási ügyében is intézkedett. Az előbbivel kapcsolatban nem történt lényegi előrelépés az illetékes önkormányzat szegényes kommunikációja miatt, azonban utóbbi esetén néhány akadály után az addig Kálmán számára ismeretlen jogalapra fény derült, és a kolléga által benyújtott méltányossági kérelmek hatására a tartozást júliusban egyharmadára mérsékeltek.

Nyár elején a Magyar Máltai Szeretetszolgálat egyik családok átmeneti otthonában kerestek karbantartót, amely pozícióra Kálmán jelentkezett, majd részt vett néhány próbanapon. A helyi munkatársak és Kálmán kölcsönös elégedettsége azt eredményezte, hogy július végével lezárult a közfoglalkoztatása, és augusztus 1-jétől támogatott foglalkoztatásban dolgozik az MMSZ ezen telephelyén gondnokként. Élménybeszámolói alapján az új munkahelyén különösen megbecsültnek érzi magát. Nagy előrelépés, hogy míg eddig a lakhatásáért és foglalkoztatásáért felelős szociális munkások ugyanazon személyek voltak, most a felettesei csak munkához kapcsolódó ügyekben utasíthatják őt, így mentesült a kettős kapcsolat terhei alól. Büszkeséggel tölti el, hogy főnökével jó, sőt tegeződő viszonyban van, ami nem volt lehetséges addig, amíg intézményünkben dolgozott. Ez az élmény tovább erősíti azt az érzését, hogy teljesértékű, egyenrangú tagja a társadalomnak.

Bár programunk alapvetően a nálunk dolgozó közfoglalkoztatottak számára biztosít szállást, Kálmán továbbra is a Rehabilitációs Program részlegén lakik, amíg megtakarításai lehetővé nem teszik, hogy tovább lépjen egy átmeneti szállóra, vagy remélhetőleg még inkább albérletbe. A már megszokott közeg, a baráti lakóközösség által nyújtott biztonságérzet - bízunk benne - hamarosan megadja neki az önbizalmat és erőt ahhoz, hogy továbblépjen. Bár távoli munkahelye többnyire nem teszi lehetővé a programunk által nyújtott lehetőségek kihasználását, addig is, amíg jobb szálláshoz jut, ezek őelőtte is nyitva állnak.

Mindkét oktatási intézmény támogatja munkánkat. A Waldorf Iskola diákjainak, munkatársaink rendszeresen tartanak társadalomismeret órát, érzékenyítő foglalkozást.

Fontos partnerünk továbbá a Fővárosi Önkormányzat, a XI. kerületi Önkormányzat és a területileg illetékes hivatalok és egészségügyi szolgáltatók, illetve a főváros területén működő utcai gondozó szolgálatok, a főváros területén belül és vonzáskörzetében működő kórházak, egészségügyi intézmények, idősek otthonai.

3. Családok Átmeneti Otthona I.-II.

Tartalomjegyzék

1. Bevezető
2. Célunk
3. Miben hiszünk?
4. A családok átmeneti otthonában folyó szakmai munka
- 4.1. Az intézményi stáb munkája
- 4.2. Ügyfélkör
- 4.3. Együttműködés a XI. kerületi társintézményekkel
5. Eseményeink 2022-ben
- 5.1. Orosz-ukrán háború és a menekülthelyzet hatása a munkánkra
- 5.2. Programok házon belül és kívül
- 5.3. Létbizonytalanság
6. A 2022-es év a számok tükrében

1. Bevezető

A Menedékház Alapítvány Budapest XI. kerületében végzi a rászoruló családokat és hajléktalan embereket segítő tevékenységét a 1112 Budapest, Muskétás utca 1. szám alatt található székhelyén, ahol éjjeli menedékhellyel, hajléktalanok nappali melegedőjével és két családok átmeneti otthonával kíván támogatást nyújtani a rászoruló családok és egyének számára. Intézményeink jelenleg ellátási szerződés nélkül, önkormányzati feladatot látnak el, valamint rendelkeznek érvényes működési engedéllyel. A működtetés finanszírozását az állami források mellett civil adományozók támogatásából biztosítjuk.

A Menedékház Alapítvány 2010 óta működteti a Családok Átmeneti Otthona intézményeit, melynek pontos címe: 1112 Budapest, Muskétás utca 1. 7 épület I. és II. emelet

Az intézmény megközelítése Kelenföld metróállomástól a 87-es és 187-es jelzésű autóbuszokkal, míg a Móricz Zsigmond körtérről /Újbuda központtól a 41-es villamossal lehetséges.

2. Célunk

A Menedékház Alapítvány mindent megtesz azért, hogy mozgósítsa a közösségi erőforrásokat, a hátrányos helyzet enyhítése érdekében. Munkánk során törekszünk mind hazánkban, mind nemzetközi szinten hatékony, partneri együttműködések kialakítására.

Olyan ellátásokat/programokat szeretnénk kialakítani, mely valós választ ad a hátrányos helyzetű csoportok, családok mindennapi problémáira. A tervezésnél mindig azon hiány pótlását célozzuk meg, amelynek megszüntetése hatékony eszközei lehetnek a hátrányos helyzetű csoportoknak a beilleszkedéshez.

Munkánkat minden helyzetben pártatlanság, függetlenség és semlegesség jellemzi. A segítségnyújtás megkülönböztetés nélkül történik. A segítség prioritását kizárólag a szükségletek alapján határozzuk meg. Célunk, hogy munkatársaink egy nyugodt környezetben tudjanak dolgozni. Mindent megteszünk azért, hogy mind anyagilag, mind szakmailag mindez biztosítva legyen. Mindennapi munkánk során fontosnak tartjuk, hogy egy adott problémára rendszerszinten próbáljunk meg választ adni, de nem elfelejtve azt, hogy személyre szabottan is hatékonyaknak kell maradnunk.

3. Miben hiszünk?

Meggyőződésünk, hogy a hajléktalanság megelőzhető. ehhez elengedhetetlen a közös összefogás. Alapítványunk mindent megtesz azért, hogy a társadalom előítéleteit lerombolja. Együtt tudunk segíteni abban, hogy akinek szüksége van egy ágyra, azt megadjuk neki. Ha éhes, enni adjunk neki. Nem hiszünk abban, hogy a hajléktalanság egy választás. Az addikció, a szegénység, a mentális betegségek, vagy egy-egy nem várt életeseemény nem egy döntésen alapul. Számunkra a család érték. A családok stabilitásának növelése, a gyermekek minőségi oktatása, az egyéni készségek fejlesztése kulcsfontosságú. Ez meg tudja szakítani a hajléktalanság sormintáját.

Számunkra elfogadhatatlan, ha egy gyermeknek nincs hol aludnia, nincs mit ennie, nem kap a fejlődéséhez minőségi oktatást, ha nem játszhat önfeledten, ha a családjának anyagi helyzete miatt kirekesztődik. Hiszünk abban, hogy egy család, egy program sikere abban rejlik, hogy hosszú távon a fejlődés mennyire fenntartható. A hátrányos helyzetű fiatalok felzárkóztatása, iskolarendszerből való kihullásának megelőzése elengedhetetlen ahhoz, hogy felelősen gondolkodjunk társadalmunk jövőjéről. Ösztönzünk minden olyan szakmai/társadalmi elképzelést, amely arra irányul, hogy minden ember érvényesülni tudjon, és a szolgáltatásokhoz egyformán hozzáférhessenek.

4. A családok átmeneti otthonában folyó szakmai munka

Az intézmény dolgozóinak feladata, hogy a szociális munka eszközeivel segítsék a családokat az átmeneti otthonban történő bentlakás ideje alatt. Az intézménybe való beköltözéskor a családok lakcímet tudnak létesíteni nálunk, így XI. kerületi lakossá válnak, és őket is megilletik a kerületi alapszolgáltatások, mint a gyermekorvos, házi orvos, védőnő, bölcsőde, óvoda, általános iskola. Kapcsolatban állnak a kerületi családsegítő szolgálattal és gyermekvédelmi központtal, illetve az XI. kerületi önkormányzat ellátásai és támogatásait is igénybe tudják venni.

4.1. Az intézményi stáb munkája

Az alapítvány által működtetett két családok átmeneti otthona egy telephelyen, egy épületben helyezkedik el, így a szakmai munka sok tekintetben összeolvad. Az I. sz. intézményben a két főállású családgondozó mellett az ügyeletet ellátó szakgondozók, gyermekgondozó, pszichológus és gyógypedagógus végezte a családokkal folyó komplex munkát 2022-ben is.

A felvételi procedúra során már megkezdődik az együttműködés az új ellátottakkal, majd a beköltözés utáni első lépésekről a szülőket a családgondozó informálja, aki gyakorlatilag végigkíséri az útjukat a beköltözéstől, a remélhetőleg sikeres együttműködésen át, az önálló lakhatásba költözésig. A családgondozó lesz az is, aki minden egyéb kérdésben az ellátottak rendelkezésére áll, legyen szó a hivatalos ügyekben való eligazodásról vagy az intézménnyel kapcsolatos nehézségekről. A gyermekek oktatási-nevelési intézményekbe történő jelentkezéséhez, átíratásához, a bölcsődékkal, óvodákkal, iskolákkal való kapcsolattartáshoz, a gyermekek fejlődésének nyomon követéséhez, előmenetelük monitorozásához a családgondozó segítséget nyújt, valamint segíti a szülőt kötelessége teljesítésében. A gyermekjóléti és családsegítő szolgálatokkal és központokkal, szükség esetén a gyámhatósággal való együttműködés megvalósulása és a kommunikáció segítése, a szakemberek közötti kommunikáció kiépítése és működtetése is a családgondozó feladata. A család ellátás utáni lakhatási lehetőségeinek való utána járáshoz, lakáspályázatokon való részvételhez, megromlott családi kapcsolatok okán elveszített szívességi lakáshasználatba való visszaköltözés elősegítéséhez szintén minden ellátást igénybe vevő az öt gondozó szakemberhez fordulhat.

Ahogy a családgondozók az itt lakás folyamatában és a szociális ügyintézkésekben, úgy a szakgondozók a mindennapokban, a hétköznapi kérdésekben és problémákban tudják a családokat segíteni. A recepción 0-24 órában van ügyeletes, így őt bármikor lehet keresni, akármilyen probléma merül fel. Nekik köszönhető, hogy a családok beköltözéskor tiszta, frissen festett és berendezett szobába tudnak beköltözni, és ők lesznek azok is, akiket keresni kell, ha bármi hiányzik, elromlik, vagy netán lába kél. A beköltözéskor a berendezett szoba (bútorok, ágyak, ágynemű, asztal, székek, tv, hűtő) mellett igyekszünk a családokat háztartási eszközökkel és edényekkel is ellátni. A szakgondozók és a családgondozók közösen felelnek az intézmény házirendjének betartatásáért és a lakóközösség folyamatos gondozásáért.

Az intézmény vezetését két fő látja el, az intézményvezető és a szakmai vezető. A feladatok elosztásában az intézményvezető végzi a házzal és a családok átmeneti otthonával kapcsolatos operatív teendőket, a szakmai vezető pedig a családgondozással összefüggő szakmai munkáért felel. A team megfelelő működtetése kettejük közös felelőssége.

A szakmai munka fókuszában elsősorban az a közel 50 gyermek áll, akik egyidejűleg a két intézményünkben laknak, így a 2019-es évtől sikeresen foglalkoztatunk egy főállású gyermekgondozót is, akinek a munkája rendkívül indokolt. Az általa kialakított Manó szoba az intézmény legszebb és legvidámabb kuckója. Délelőttönként a főszerep a babáké, délutánra azonban meglehetősen vegyes korosztály szokott összegyűlni, hiszen a legkisebbekkel szívesen érkeznek a nagyobb testvérek is játszani. Sok kisgyermekünk van, akiknek férőhely hiányában nem megoldott a bölcsődei felügyelete, ezért itthon tartózkodnak. Ezek a baba klubok kiváló kapui a gyerekek bölcsődei beszokásának, hiszen kis léptékben tanulhatják a szülőtől való elválást, és a közösségbe való beilleszkedést. Természetesen a szülőknek lehetősége van becsatlakozni ezekre az alkalmakra. Nagy gondot fordítunk az érzékszervek fejlesztésére, és kíváncsiságuk növelésére is. A gyermekekkel való foglalkozás mellett fontosnak tartjuk, hogy időnként a szülőket is tudjuk tehermentesíteni, ebben a gyermekgondozónk nagy segítséget jelent. Akár a délelőtti főzés, a délutáni takarítás ideje alatt, vagy egy hivatalos ügyintézés, orvosi vizsgálat esedékessége esetén gyermekfelügyeletben segítséget tudunk nyújtani.

A fent említett munkatársakon kívül hétvégeente gyermekeket segítő gyógypedagógus és felnőttekkel foglalkozó pszichológus is dolgozik az intézményben, a velük való kapcsolatfelvétel a családgondozókon keresztül történik. Az alaptevékenységet kiegészítő szolgáltatások a gyógypedagógiai és pszichológusi tanácsadás/segítségnyújtás, melynek célja a szülők minél több oldalról való támogatása. A gyógypedagógus feladata a gyermekek szükségleteinek felmérése, illetve az adekvát fejlesztő foglalkozás tematikájának kidolgozása, a megvalósítás szakmai felügyelete. Ezen felül a szükséges, intézményben nem biztosított specifikus, egyedi igényekre szabott ellátásokhoz való hozzájutás elősegítése, azok konkrét megnevezése és a családgondozókkal erről való kommunikáció. A pszichológus konzultáció keretében mentális támogatást, a kliensek életében megélt traumák feldolgozását, működési sémák felismerését, azonosítását és ezzel kapcsolatos összefüggéseket képes feltárni. A rossz berögződések és előnytelen viselkedési minták elemzésében, továbbá az emberi kapcsolatok működtetésében is az ellátást igénybe vevő szülők, törvényes képviselők mellett képes állni. A szakemberrel való együttműködés során a lakók önismerete fejlődhet, személyiségükről új dolgokat tanulhatnak. Megtapasztalhatják a sokszor fojtogató múlthoz kötődő szorongásuk, félelmeik elengedését, egyensúlyra találhatnak magukban, ami kihathat az egész család életére, a gyermekneveléssel kapcsolatos attitűdökre és a lakóközösségben betöltött szerepre és viselkedésre egyaránt.

A Menedékház Alapítvány 2012 szeptembere óta küldő és fogadó szervezetként bekapcsolódott az Európai Önkéntes küldő Szolgálat (ESC) programjába, melynek keretein belül egy éves időtartamra 4-5 önkéntest fogadunk az intézményeinkben. 2022-ben két orosz és két török lány volt a segítségünkre, valamint egy erdélyi magyar lány. A lakóközösség gyorsan megszerette őket, elsősorban a gyerekeknek tartottak foglalkozásokat (filmnézést, kreatív foglalkozást, játékos angolórát), de a szülőkkel is részt vettek közös főzőklubokon, ahol a saját nemzetiségük ételeit is bemutathatták. Mindig lelkesen bekapcsolódtak a házban megszervezett ünnepekbe, sokszor segítettek a munkánkat gyerekelügyelettel és az ügyeletekben való részvétellel is. Nem csak a házon belüli, de a külső programokba is szívesen bekapcsolódtak, a nyári táboraink aktív résztvevői voltak a lányok.

A családok átmeneti otthona 2016 januárjától intézményesített formában is igyekszik aktívan és rendszeresen együttműködni a fővárosban és környékén élő, a rászoruló családokon való segítséget szívégyüknek érző önkéntesekkel. Az intézmény önkéntes koordinátora felel az önkéntesekkel kötött szerződés kétoldalú betartásáért, a velük való kapcsolattartásért, a munka megszervezéséért és az önkéntes közösség életének minél színesebbé tételéért. Az intézményben dolgozó önkéntesek igény szerint gyermekfelügyeletet vállalnak, korrepetálást tartanak az otthonban lakó gyermekeknek, valamint szabadidős és sport programokat szerveznek nekik.

4.2. Ügyfélkör

A családok átmeneti otthonának ügyfélkörét azon gyermekes családok alkotják, akik lakhatásukat más formában nem tudják biztosítani. A hozzánk jelentkező családokat jellemzően három csoportra tudjuk bontani:

- A mélyszegénységből jövő, rendszerint az ország keleti feléből, kisteleplérsről, zsákfalvakból, szegregált településről érkező családok, akik közül sokan korábban nem éltek még családok átmeneti otthonában. Ők jellemzően magán úton (albérlet, szívésségi lakáshasználat), vagy önkormányzat által biztosított, de komfort nélküli, sok esetben rossz állapotú házban laktak eddig, amit a gyermekjóléti szolgálat nem talált alkalmasnak a gyermekek számára, így az ő motiválásuk hatására jelentkeznek intézményünkbe. Legtöbbjük korábban még nem élt, vagy nem járt Budapesten sem. Jellemzően nagyok a társadalmi, kulturális különbségek, melyek az itteni iskolai, óvodai beilleszkedés kapcsán, az ügyintézésékkor, vagy a szakemberekkel való együttműködésük során csapódnak le. Bizalmatlanabbak az ellátórendszer irányába, és mind a szülők, mind a gyermekek olyan lemaradásokkal érkeznek, melyek behozatalára nagyon kevés a másfél-két év, így a továbblépési lehetőségeik is korlátozottak. Gyakran ugyanoda térnek vissza, mint ahonnan beköltöztek, családtagokhoz mennek, esetleg másik családok átmeneti otthonába nyernek felvételt.
- A fővárosból, vagy annak vonzáskörzetéből érkező családok, akik eddig önálló formában oldották meg lakhatásukat albérlet, szívésségi lakáshasználat vagy önkormányzati bérlemény útján. Közöttük már jóval gyakoribb, hogy korábban éltek családok átmeneti otthonában, ismerik az intézményrendszert, megpróbálták kilépni belőle, vagy éppen ki-be lépegetnek az önálló élet és a családok átmeneti otthonainak a világa között. Motivációjuk nekik a legmagasabb a kilépésre, mely erős családgondozással megtámogatható. Cél náluk, hogy minél stabilabb alapot képezhessenek a bent lakásuk ideje alatt, így a fennálló tartozásaik rendezésére, előtakarék képzésére, a szülők munkaerőpiacon eltöltött szerepének javítására

helyezzük a hangsúlyt. Jellemzően közülük kerülnek ki azok a családok, akik önálló albérletbe tudnak költözni.

- A vándorló családok, akik életük jelentős részét családok átmeneti otthonában töltötték, különböző intézmények között költözködnek másfél, két évente. Nem ritka közöttük, hogy a szülők már gyermekként is valamilyen gyermekjóléti vagy gyermekvédelmi intézmény lakói voltak, esetleg a hajléktalan ellátást is igénybe vették már. A rendszerből való kilépés számukra a legnehezebb, a hospitalizáció mértéke pedig a legmagasabb.

Természetesen ez a tipizálás nem fedi le 100%-ban az ellátottak körét, a problémák mindegyikükkel egyediek és egyedi megoldási javaslatokat igényelnek, de átfogó képet mutatnak a szolgáltatást igénybe vevőkről. Az I. sz. intézményben összesen 40 ellátott, 10 család él, akik a különböző háttérük és életstílusuk miatt sokszor nehezen tudnak egymáshoz alkalmazkodni. Ezt az együttélést igyekeznek megkönnyíteni a házirendünk és az intézmény dolgozóinak következetes munkája.

A szolgáltatásunkat igénybe vevő szülők komplex életvezetési, lakhatási, gyermeknevelési, munkaerőpiaci nehézségekkel küzdenek. Mindezek mellett nem ritka, hogy addikciókkal, mentális vagy pszichiátriai zavarral, családon belüli bántalmazással, tartós egészségügyi problémával jelentkeznek intézményünkbe a családok. A szülők iskolai végzettsége rendszerint alacsony, ami a munkaerőpiacon elfoglalt helyükre kedvezőtlenül hat. Általában be nem jelentett vagy alkalmi munkákat vállalnak adósságaik megléte miatt, melyek napi, vagy heti kifizetést biztosítanak, jellemzően építőiparban, takarítás, konyhai kisegítés területén.

A munkaviszonyuk bizonytalansága és a bevételeik tervezhetőségének a hiánya miatt kevés családnak tud a jövedelméből félretenni, előtakarékot képezni. Enélkül albérletbe költözni esélytelen számukra. Sajnos tovább nehezíti a kilépés lehetőségét az is, hogy az albérlet árak nagyon magasak Budapesten, vidékre kevesen költöznének. Tapasztalataink szerint még akkor is nehéz a fővárosban albérletet találni a családoknak, ha elegendő félretett pénzük van, hiszen gyermekkel, vagy romaként a legtöbb esetben elutasítással kell szembenézniük. A XI. kerületben önkormányzati lakás pályázatra ugyan papíron van lehetőség, azonban a pályázati feltételeknek a családjaink rendszerint nem felelnek meg. Szociális alapon az elmúlt években egy esetben sem kaptak bérletet az intézményünkben ellátott családok, hiába pályáznak. Így sajnos kilépési lehetőségeik meglehetősen korlátozottak.

4.3. Együtműködés a XI. kerületi társintézményekkel

A családok átmeneti otthonainak intézményvezetője, szakmai vezetője és családgondozói rendszeres és folyamatos kapcsolatot ápolnak a XI. kerületi gyermekjóléti központ (Újbudai Humán Szolgáltató Központ) vezetőjével és családsegítőivel. A nálunk élő családok kapcsán rendszeresen tájékoztatjuk az Újbudai Humán Szolgáltató Központot írásban is, tájékoztatók és jelzések formájában egyaránt. A két szervezet dolgozói a 2022-es évben főként telefonon és e-mailben tartották a kapcsolatot, illetve számos online esetkonferencián vettek részt. A szakemberek az esetmegbeszélő csoportok és az esetkonferenciák során törekszenek a minél hatékonyabb gondozás elérésére, a közös munka részleteinek kidolgozására, a feladatok leosztására. A két intézmény együttműködésének javítása érdekében az intézményvezetők 2022 év elején személyesen is ellátogattak az ÚHSZK-hoz, ahol a leülésein részt vevő munkatársakkal számos gyakorlati kérdést át tudtak beszélni.

2022-ben az Újbudai Humán Szolgáltató Központtal leginkább életvitelbeli vagy gyermeknevelési nehézséggel, foglalkoztatással, ügyintézésel vagy információkéréssel kapcsolatos ügyekben működünk együtt. A családjaink nagy része tanácsadás keretében vagy alapellátásban van, kisebb részük áll védelembe vétel alatt. A családokkal a családsegítők és esetmenedzserek telefonon, vagy családlátogatások keretében tartják a kapcsolatot. A szolgálat és a központ által biztosított

szolgáltatásokhoz lakóink szükség esetén hozzá tudnak jutni, de jelentős részüket szerencsére házon belül is fel tudjuk kínálni nekik, mint például a pszichológiai konzultációt, a korrepetálásokat, a gyermekek fejlesztését. Mivel gyermekpszichológussal és jogással intézményünk nem rendelkezik, így elsősorban ezen szakemberek segítségét szokták a nálunk lakó szülők igénybe venni.

Ugyancsak aktív és intenzív a kapcsolat a XI. Kerületi Kormányhivatal - Gyámügyi Osztályával. A védelembe vételi tárgyalásokon és a felülvizsgálatokon intézményünk családgyozdói rendszerint részt vesznek, szükség esetén telefonon is kapcsolatot tartunk a gyámhivatali ügyintézőkkel egy-egy ügy kapcsán.

A kerületben működő oktatási-nevelési intézményekkel is igyekszünk lehetőségeinkhez képest maximálisan együttműködni. A 2022-es évben a körzetes iskolánk továbbra is a Gazdagréti Csíkihegyek Általános Iskolába volt. A korábbi évek nehézségei sajnos nem szűntek meg az együttműködés tekintetében, hiába igyekeztünk a tőlünk telhető legmagasabb szintű kooperációra. A legnagyobb terhet az újonnan beköltöző gyermekek beiskoláztatása jelentette, főleg azokban az esetekben, amikor a körzetes iskola határozottan elutasította a diákok felvételét, és hetekig, akár hónapokig is halasztódtak az iskolaváltások. Ilyen esetekben már rutinszerűen a Dél-Budai Tankerületi Központ segítségét kérjük, hogy az iskolásaink teljesíthessék tankötelezettségüket, és felvételt nyerjenek a körzetes iskolába. Gyermekeink sok esetben nagy lemaradással, szociális és kognitív hiányosságokkal, tanulási és magatartásproblémákkal kerülnek a különböző osztályokba, amik a pedagógusok munkáját legalább annyira megnehezítik, mint az ő beilleszkedésüket. Nem segít a helyzetükön a gyorsan kialakuló „Menedékházak gyermek” bélyeg sem, mely gyakran végig kíséri őket itt lakásuk ideje alatt. Rendszeresen konzultáltunk az iskola igazgatónőjével, többször személyesen is megjelentünk már az iskolában, és felajánlottuk a lehetőséget intézménylátogatásra is, hogy a pedagógusok és a gyermekekkel dolgozó szakemberek láthassák, honnan érkeznek hozzájuk a tanulók. A korábbi évvel ellentétben 2022-ben a látogatásra is nyitott volt már az iskola, a tanári kar egy jelentős része járt az intézményünkben, és beszéltünk az itt élő családok traumáiról, nehézségeiről, amik a gyermekek viselkedésén is leképeződnek. A családgyozdók az iskolák és óvodák vezetőivel és a gyermekek pedagógusaival rendszeresen tartják a kapcsolatot, e-mailben, telefonon egyaránt, alkalmanként akár személyesen is. A szülőket segítik a beiratkozás/átiratkozás folyamatában, az étkezés megrendelésében, az e-napló követésében.

Együttműködünk továbbá a kerületben a Védőnői Szolgálattal, havi rendszerességgel jön a házba a védőnő és nézi meg az ellátott gyermekek fejlődését. Újszülött gyermek érkezése esetén még gyakrabban látogatja meg a családokat. A kerületben működő Pedagógiai Szakszolgálat és Szakértői Bizottság munkatársaival is szoros az együttműködésünk, leginkább telefonon vagy e-mailben egyeztetünk a gyermekek vizsgálatait, felülvizsgálatait illetően.

Intézményünk fontosnak tartja, hogy a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaival és a családok életében jelen lévő szakemberekkel minél gyakoribb és személyesebb legyen a kapcsolat, hiszen ez az alapja annak, hogy az ügyfeleinket hatékonyan és komplex módon tudjuk segíteni. Ennek érdekében mind a családgyozdók, mind az intézményvezető és a szakmai vezető munkájának szerves részét képezi a kooperáció részeként, hogy kellő és megfelelő minőségű információkkal lássa el a jelzőrendszer többi tagját a családokról és folyamatosan kapcsolatot tartson a szakemberekkel.

5. Eseményeink 2022-ben

A 2022-es évet olyan aktívan kezdtük, ahogy a 2021-et befejeztük, hiszen éppen csak megcsapott minket a Covidból való kilábalás szele. Fontos célunk volt, hogy a szakmai munkánk tekintetében fejlődjünk, a csapatot erősítsük, ezért számos olyan programot szerveztünk, ami ezt segítette elő. A kollégák helyben vehettek részt workshopokon, melynek témája a kapcsolati erősítés, családon belüli bántalmazás volt, aktív szupervíziós csoportjaink voltak a teljes teamnek és a családgondozói teamnek egyaránt, teret kaptak a képzéseken, konferenciákon való részvételek, csoportosan jártunk intézménylátogatásokra, és a rekreáció részeként helyben biztosítottunk a dolgozók számára jóga foglalkozást is.

5.1. Orosz-ukrán háború és a menekülthelyzet hatása a munkánkra

A 2022 február 24-én kitört orosz-ukrán háborús helyzetre reagálva a Menedékház Alapítvány március elején a Fővárossal együttműködve megnyitotta a 60 fő befogadására alkalmas menekültszállóját. 2022. március 8-án érkeztek meg az első családok a pályaudvarról, és folyamatosan elkezdtek feltölteni a lakószobákat. Mivel alapítványunk tevékenységében a hajléktalan ellátás és a gyermekvédelem is jelen van, így a szakmai tapasztalatainknak és az általunk megismert szükségleteknek megfelelően alakítottuk ki a menekültszálló profilját. Elsősorban gyermekes családokat fogadtunk, illetve idős egyedülálló felnőtteket. Az egyidejűleg akár 50-60 fő ellátása sok kihívással járt, és gyorsan kellett mindenkinek alkalmazkodnia az új és ismeretlen élethelyzetekhez. A házban többségében kárpátaljai családok éltek, akik a mi megszokott klientúránkhöz képest is rendkívül nagy szocializációs különbségekkel rendelkeztek, ezeket először nekünk is meg kellett ismernünk, megértenünk, hogy reagálni tudjunk rájuk.

A menekültszálló március és június között összesen 152 főt látott el, ez 31 családot jelentett. A családok átmeneti otthonában nyújtott szolgáltatás keretében menekült családot nem gondoztunk, ez a team szakmai döntése volt, hiszen egészen más jellegű problémákra és szükségletekre kellett reagálni az Ukrajnából érkezett szülők és gyermekeik kapcsán, valamint a finanszírozás kérdése sem volt megoldott.

Maga a menekültszálló egy, a családok átmeneti otthonától különálló épületben jött létre, így fizikailag a két klienskör ritkán érintkezett egymással. Bár voltak szülők és gyermekek is mind a két házból, akik szívesen mentek ismerkedni, segíteni, és alkalmanként közös gyermekprogramokat is szerveztünk. A menekültszálló dolgozóinak a nagy részét az alapítvány intézményeiben dolgozó kollégák tették ki, így a családok átmeneti otthonának szakgondozói, családgondozói és a vezetők is egyaránt végeztek ügyeleti tevékenységet odaát. Ez többnyire mindenkinek a saját munkaidején felül történt, kezdetben önkéntes jelleggel, később pedig már fizetés ellenében. Mivel hirtelen két klienskör támogatásában is helyt kellett állni, ráadásul a menekültek ellátása egy rendkívül nehéz és kihívásokkal teli terep volt, a kollégákat ez az időszak nagyon leterhelte. Hónapokon keresztül meg kellett osztani a figyelmünket, az időnként és az energiáinkat a két ház között, ez akaratlanul is a családok átmeneti otthonában folyó szakmai munka rovására ment, ahol az élet nem állt meg. A tavasz végére arra eszméltünk, hogy gyakorlatilag csak tüzet oltunk és kapkodjuk a fejünket az események után.

5.2. Programok házon belül és kívül

A családok átmeneti otthonában mindig is fontos volt számunkra, hogy az egyébkéntingerszegény környezetben a gyermekeknek és a szüleiknek szint vigyünk az életükbe, emlékeztessé tegyük a jeles

napokat, és példát mutassunk, hogy miként lehet szórakoztatóan és értelmesen eltölteni a szabadidőt. Ennek érdekében a házon belül és a házon kívül is számos programmal készülünk a lakóknak minden évben, nem volt ez másképp 2022-ben sem.

Az intézmény falai között jellemzően a mese vagy filmnézés és a kreatívkodás a legnépszerűbb programok. Ez utóbbi nagyon széles skálán mozog, az egyszerű színeztől kezdve az aktuális ünnepekre való dekorációk elkészítéséig, vagy éppen csak szabadidős foglalkozásként gyöngyfüzés, fonás, hajtogatás, gyurmázás címszóval megrendezett programokig. Nagy öröm számunkra, hogy 2022-ben egy olyan lakóközösséggel dolgozhattunk együtt, ahol nem csak az óvodás, kisiskolás gyermekek várták izgatottan ezeket az alkalmakat, de a szülők is. Igényelték, hogy számukra is tartsunk foglalkozásokat, ha épp nem volt, akkor beültek a gyerekekkel közösen.

A jeles napok, ünnepek megélése az utóbbi időben sokkal aktívabban jelen volt az életünkben, mint korábban. A nagyobb ünnepeket, mint a Húsvét, Karácsony minden évben közösen megünnepeljük, műsorral, ajándékozással, közös vacsorával, de 2022-ben ezek mellett sok kisebb alkalomkor is összegyűlt a ház, és igyekeztünk programokkal kedveskedni a lakóknak. Gyereknapi alkalmából bűvész érkezett, nőnapkor fodrászok csinosították az anyukákat és a lányokat, farsangkor és Halloweenkor egész délutános beöltözős bulit rendeztünk, és még a Mikulás is ellátogatott a házba december elején. A jeles napokon a szakgondozók versekkel készültek a gyerekeknek, amiket aztán ők lelkesen tanultak meg és szavaltak el. A sikeres versmondás után apró jutalmat kaptak, hogy a motivációt ezzel is fenntartsuk. Most már nem csak Karácsony, Húsvét, Anyák napja alkalmával szavalnak a házban a kicsik és a nagyok, de Márton napon, Március 15-én, nőnapkor, gyereknapi, vagy éppen csak évszakováltásokkor is sorban állnak, hogy milyen verset osztsunk. A kreatív foglalkozásokon készült művekkel minden hónapban alkalomnak megfelelően tudjuk dekorálni a falakat és a faliújságot, tavasszal pedig sikerült az udvari kerítést is virágba borítanunk. Ezekről az apróságokról sokkal színesebb és élettel telibb a ház.

A szabadtéri tevékenységek egy része az udvaron zajlik, illetve a ház körüli területen. A nagyobb móka érdekében néhány új játékkal is felszereltük 2022-ben a játszótérünket Van homokozó, csúszda, hinták, ninja pálya, lehet focizni, kosárlabdázni, tollas labdázni, fogócskázni. Egy másik része pedig a közeli játszótéren a XI és a XXII. kerületekben, amikből szerencsére egyre több van már, mi pedig igyekszünk mindegyiket kipróbálni. A Kamaraerdő, a Gellért téri csúszdapark és a Bikás Park játszótérei a kedvencek, ahová rendszeresen el is látogatunk jó idő esetén a gyerekekkel. Ha lehetőségeink engedik, szívesen mozdulunk ki a családokkal, és visszük el őket olyan programokra, amiket egyébként nem engedhetnének meg maguknak. Minden évben elvisszük a kisebbeket játszóházba, míg a nagyobb gyerekeket Cyber Jumpba és lézerharcolni, de voltunk 2022-ben a Sobri Jóska Kalandparkban, robotkiállításon, hamburgerezni, pizzapartyn, és sok más mókás helyen.

Minden évben a nyári időszak a legszűfoltabb számunkra a programok tekintetében, nem volt ez másképp 2022-ben sem. A sok kicsi program helyett most azonban néhány nagyobb szabású esemény köré összpontosultak az energiáink. Két saját szervezésű ottalvós tábor is tartottunk, és mind a kettő egyedi volt a maga módján:

- Még 2020-ban kaptunk egy felajánlást az Age of Hope Alapítványtól, melynek keretében Horvátországban, Trogirban rendelkezésünkre állt 3 apartman egy hétre. Eddig azonban a járványhelyzet nem tette lehetővé, hogy ezt az utat megvalósítsuk. 2022-ben végre sikerült, 8 iskolás gyermeket tudtunk elvinni Trogirba, a tengerpartra, ahová egy kisbusszal és egy személyautóval utaztunk. Az egy hetes nyaralás alatt igyekeztünk a gyerekeknek minél több mindent megmutatni, változatos strandokra vittük őket, hajóztunk a tengeren, Splitben és Trogirban is várost néztünk, és még jetskyzhettek is. Mind a gyerekeknek, mind a kísérőknek nagy élmény volt, hiszen a 8 gyerek életében először járt a tengerrel, először nyaraltak külföldön.
- Balatoni ottalvós tábort már nem első alkalommal tartottunk az intézményben élő gyermekeknek, azonban 2022-ben először volt lehetőségünk arra, hogy az összes iskolás korú gyermek részt vehessen, emellett néhány korábbi lakónkat is el tudtuk még vinni magunkkal, ami külön érdekes tapasztalásokat eredményezett. Két turnusban rendeztük a tábort, így kétszer annyi gyermek nyaraltatását tudtuk megoldani, mint normál esetben. Természetesen minden adott volt, ami egy balatoni kiruccanáshoz hozzátartozik, lángossal, jégkásával, vízbiciklivel, játékkal, mókával és sok strandolással. A táborra közösségi gyűjtés keretében jött össze a kellő pénz, a táboroztatásban pedig magyar és külföldi önkénteseink és az intézmény kollégái is nagy számban segítettek.
- A Budapest Bike Maffia jóvoltából nem csupán a gyerekek, de néhány szerencsés családnak teljes létszámmal is el tudott jutni a jól megérdemelt nyári pihenésre. Hiánypótló felajánlás volt ez a szervezet részéről, hiszen mi jellemzően csak a gyermekeknek tudunk/szoktunk több éjszakás táborokat szervezni. A szülők és a gyerekek is nagy örömmel, lelkesen meséltek, miután hazajöttek, hogy mekkora élmény volt számukra, hogy családként együtt nyaralhattak. Szintén a Budapest Bike Maffia szervezte meg és hozta el a házba a balatoni hangulatot egy nyári délutánon, amit az egész lakóközösség élvezhetett. A közösségi eseményen vizes programok, lángos, fagyis, üdítő és élőzene is volt, már-már falunapi hangulatot teremtettek.

5.3. Létbizonytalanság

Mindazt a lendületet, amit nyáron magunkhoz tudtunk venni, derékba törte az országba begyűrűző rezsiválság, melynek keretein belül az energiaárak nagy mértékben növekedni kezdtek. Augusztus végén kaptuk az első híreket azzal kapcsolatban, hogy a megnövekedett energiaárak meghaladják az alapítvány költségvetését, és önerőből vállalhatatlan terheket ró az intézményeinkre. Felmerült a családok átmeneti otthonának a bezárása is, mint lehetőség a fenntartó részéről. Hosszú bizonytalanságban eltöltött hónapok követték az első híreket, kisebb-nagyobb fejleményekkel, reményre okot adó hírekkel, majd újabb aggodalmakkal. Végül segítséget kaptunk a Fővárostól, de hosszú távon a mai napig nem tudtuk kimondani, hogy a működésünk biztosítva van, ami mind érzelmileg, mind szakmailag megterhelő a kollégák számára.

A kialakult helyzetről rendkívül fontosnak éreztük, hogy a lakókat is időben tájékoztassuk, így szeptember elején lakógyűlés keretében el is mondtuk nekik, hogy nehéz anyagi helyzetbe kerültünk, felmerült az intézmény bezárásának a lehetősége is. A nálunk élő családok élete folyamatosan a bizonytalanságról, változásokról szól, és rendkívül frusztrálónak éreztük, hogy mi is még ráteszünk erre egy lapáttal. Azt azonban nem akartuk, hogy az utolsó pillanatban értesüljenek róla, ha baj van, vagy hogy stabilabb lakhatási lehetőségekről maradjanak le a rossz időzítésünk miatt. A hír közlése hozzájárult ahhoz, hogy több család is a költözés mellett döntött, olyan intézményekbe mentek át, ahol nem merült fel a működés bizonytalansága.

A lakók mellett a kollégákat is megviselte ez az időszak. Egyrészt mindenkit érintett a saját jövője és anyagi biztonsága kapcsán, hiszen a megszűnés az állásunk elvesztésével járt volna, másrészt pedig számos alapvető szakmai kérdést, elvet kellett újra definiálnunk ebben a krízis időszakban. Fel kellett mérnünk, hogy mik azok a minimumok a szolgáltatás tekintetében, ami belefér a spórolásba, és mi az, ami mellett már nem vagyunk képesek elégséges ellátást nyújtani a nálunk lakóknak. Az alapítvány vezetősége és az intézmények több olyan intézkedést is hoztak, melyek azt a célt szolgálták, hogy hosszabb távon ki tudjunk tartani a rendelkezésünkre álló anyagi támogatásokból. Takarékoskodás indult el, később indítottuk el a fűtést (a kedvező időjárásnak köszönhetően), kevesebb villanyt használtunk, megszüntettük a szárítógép használatának a lehetőségét, létszámstopot hirdettünk, stb.

A bizonytalan helyzet a második félévben állandósulni látszott, és a kialakult nehézségek alapvetően két fronton érintették a családok átmeneti otthonát:

1. Az egész évben magas fluktuáció a kollégák között és aza alacsony szakmai létszámunk ekkor vált különösen nagy kihívássá, hiszen a létszámstop miatt a távozó kollégák helyett nem tudtunk új kollégákat felvenni. Távozott egy családgondozó kolléga, így az eddigi három helyett már csak két családgondozó jutott a két intézményre. Az ő terheik csökkentése érdekében a szakmai vezető és az intézményvezető is ellátott októbertől családgondozói teendőket. A szakgondozók létszáma is csökkent, így az ügyeletek ellátásába is mindenki bekapcsolódott, családgondozók, vezetők egyaránt. Együttes erővel és mindenki részéről plusz energia befektetésekkel sikerült a 2022-es év téli hónapjait átvészelni, de a kollégák kimerültek a plusz teendőktől és a bizonytalanságtól.
2. Szintén egész évben küzdöttünk az alacsony ellátoti létszámmal az intézményben. Sok olyan családunk volt, akik csak rövid ideig éltek nálunk, illetve több szobánk hosszú ideig üresen állt, annak ellenére, hogy várólistánk van. Az év második felében az addigiaknál is nehezebben találtunk beköltöző családot, ellenben a kiköltözések felgyorsultak. A jelentkezőket tájékoztattuk a bizonytalan intézményi működésről, ami sokaknak elvette a kedvét a beköltözésről. A folyamatos családkeresés további plusz időbe és energiába került elsősorban a családgondozóknak, hiszen rengeteg személyes és telefonos interjút bonyolítottak le, aminek sok esetben nem lett eredményes beköltözés a vége, hiszen a család másképp döntött.

Szerencsére egy összetartó és erős team dolgozik a családok átmeneti otthonában, akik közös célként tudták megfogalmazni az intézmény megfelelő, szakmai alapokon nyugvó működtetését az ellátottak érdekében, bármilyen bizonytalan tényező is lebeg a fejünk felett.

6. A 2022-es év a számok tükrében – CSÁO I.

2022-ben összesen a két intézményünk 51 családot látott el, ami messze magasabb szám, mint az eddigi években bármikor. Az előző fejezetben taglalt nehézségek mind hozzájárultak ehhez a magas számhoz.

Megnőtt azon családjaink száma, akik rövidebb ideig, 2-6 hónapig laktak csak az intézményben. A családok átmeneti otthona I. intézményben 29 család lakott összesen, míg a II. intézményben 22 család.

Az év során a szolgáltatást igénybe vevők életkor szerinti megoszlása a következőképpen néz ki a családok átmeneti otthona I. sz. intézményében:

Felnőttek/szülők	55 fő
14-18 éves gyermekek	5 fő
6-13 éves gyermekek	30 fő
3-5 éves gyermekek	28 fő
0-2 éves gyermekek	19 fő

Jól látható, hogy gyermekek tekintetében többségében 14 év alatti ellátottaink voltak. Az általános iskolás gyermekek száma egész évben magas volt, de az óvodás és az óvodás kor alatti gyermekek száma is jelentős, ami az intézmény mindennapjait jelentősen meghatározta. Nagy figyelmet fordítottunk az ő szabadidejük hasznos eltöltésére is, hiszen a szülők ezt nem minden esetben tudták önállóan biztosítani, illetve a sok esetben ingerszegény lakókörnyezetet is igyekeztünk kompenzálni. Ebben a munkában volt nagy segítségünkre a gyermekgondozónk és az önkénteseink.

2022-ben csupán 1 gyermek született az intézményben, azonban az év második felében érezhetően megnőtt a bölcsődés korú gyermekek száma az év korábbi részéhez képest. A kisebb gyermekek jelenléte a családban intenzívebb családgondozást igényelt, amiben aktívan részt vett a családgondozók mellett a gyermekgondozó is, tanácsadás jelleggel segítette a rászoruló édesanyákat a legkisebb gyermekek ellátásának praktikáit illetően.

Az intézménybe költöző családok nagyrésze Budapestről és vonzáskörzetéből érkezett, kisebb részben voltak csupán a vidékről jött ellátottak. Ez valamivel homogénebb lakóközösséget eredményezett, akikkel a közösség építés is könnyebben volt megvalósítható. Könnyebbséget okozott az is, hogy a fővárosi családok jobban ismerték már és átlátták az itteni ellátórendszert, és voltak olyan esetek, ahol a gyermekek az előző iskolájukba tudtak visszajárni, mert nem volt túl nagy távolságra. Ennek vannak előnyei és hátrányai is, de azt mindenképp előnyének könyveljük el, hogy azoknak a gyerekeknek az életében, akik évente, másfél évente költöznek egyik intézményből a másikba, az iskola állandó pontként meg tud maradni, nem kell újabb osztályközösségbe és kortárs csoportba beilleszkedniük.

Az I. sz. intézménybe költözés oka 2022-ben az alábbi táblázat szerint alakult:

Másik családok átmeneti otthonában lejáró férőhely	12 család
Lakhatás elvesztése/rossz lakáskörülmény	10 család

2022-ben többségében voltak azok a családok, akik korábban is éltek már családok átmeneti otthonában, és hozzánk is intézményből költöztek. Másik részük korábban önállóan, albérletben vagy szívésségi lakáshasználóként élt, de nem intézményi keretek között. Ezek a családok valamilyen okból lakhatásukat elvesztették, vagy rossz lakáskörülmények miatt kénytelenek voltak elhagyni korábbi lakóhelyüket. Egy részük nem is élt még korábban egyáltalán családok átmeneti otthonában sem, teljesen idegen volt neki az intézményi miliő, így feladatunk volt a gondozás kezdetén az is, hogy megismertessük velük szolgáltatásunkat és a lakóközösségen való együttélést.

A COVID megjelenése óta nagyon nehéz valódi kifelé gondozást megvalósítanunk, hiszen a családok anyagi helyzete is kevésbé stabil, és az ingatlan árak, albérleti árak is magasabbak a korábbinál. Az

intézményből való kiköltözések nem minden esetben voltak tervezettek, és még inkább nem mondható el, hogy megalapozottak lettek volna.

Másik CSAO-ba költözött	8 család
Szakellátásba kerültek a gyermekek	0 család
Önálló albérletbe költözött	8 család
Szívességi lakáshasználat	6 család

Bár után követésre sajnálatos módon nem nyílik lehetőségünk, informális csatornáinkon keresztül sokszor hallunk még a kiköltözött családok utóélete felől. Ezek alapján elmondhatjuk, hogy sem az albérleti lehetőségek, sem szívességi lakáshasználat nem jelentett a kiköltöző családok számára valós megoldást. Többen közülük újra visszakerültek családok átmeneti otthonába, vagy kiköltözésüket követően kiemelték a gyermekeket a családból.

A családokkal való munkát az intézmény dolgozói mellett nagyban segítették a velünk kapcsolatban álló önkéntesek, segítők és adományozók is, akik támogatása nélkül jóval kevesebb élménnyel és lehetőséggel tudtuk volna ellátni a szolgáltatásunkat igénybe vevő családokat.

7. A 2022-es év a számok tükrében – CSÁO II.

2022-ben összesen a két intézményünk 51 családot látott el, ami messze magasabb szám, mint az eddigi években bármikor. Az előző fejezetben taglalt nehézségek mind hozzájárultak ehhez a magas számhoz. Megnőtt azon családjaink száma, akik rövidebb ideig, 2-6 hónapig laktak csak az intézményben. A családok átmeneti otthona I. intézményben 29 család lakott összesen, míg a II. intézményben 22 család.

Az év során a szolgáltatást igénybe vevők életkor szerinti megoszlása a következőképpen néz ki a családok átmeneti otthona 2. sz. intézményében:

Felnőttek/szülők	38 fő
14-18 éves gyermekek	5 fő
6-13 éves gyermekek	29 fő
3-5 éves gyermekek	17 fő
0-2 éves gyermekek	18 fő

Jól látható, hogy gyermekek tekintetében többségében 14 év alatti ellátottaink voltak. Az általános iskolás gyermekek száma egész évben magas volt, de az óvodás és az óvodás kor alatti gyermekek száma is jelentős, ami az intézmény mindennapjait jelentősen meghatározta. Nagy figyelmet fordítottunk az ő szabadidejük hasznos eltöltésére is, hiszen a szülők ezt nem minden esetben tudták önállóan biztosítani, illetve a sok esetben ingerszegény lakókörnyezetet is igyekeztünk kompenzálni. Ebben a munkában volt nagy segítségünkre a gyermekgondozónk és az önkénteseink.

2022-ben csupán 1 gyermek született az intézményben, azonban az év második felében érezhetően megnőtt a bölcsődés korú gyermekek száma az év korábbi részéhez képest. A kisebb gyermekek jelenléte a családban intenzívebb családgondozást igényelt, amiben aktívan részt vett a családgondozók mellett a gyermekgondozó is, tanácsadás jelleggel segítette a rászoruló édesanyákat a legkisebb gyermekek ellátásának praktikáit illetően.

Az intézménybe költöző családok nagyrésze Budapestről és vonzáskörzetéből érkezett, kisebb részben voltak csupán a vidékről jött ellátottak. Ez valamivel homogénebb lakóközösséget eredményezett, akikkel a közösség építés is könnyebben volt megvalósítható. Könnyebbséget okozott az is, hogy a fővárosi családok jobban ismerték már és átlátták az itteni ellátórendszert, és voltak olyan esetek, ahol a gyermekek az előző iskolájukba tudtak visszajárni, mert nem volt túl nagy távolságra. Ennek vannak előnyei és hátrányai is, de azt mindenképp előnyének könyveljük el, hogy azoknak a gyerekeknek az életében, akik évente, másfél évente költöznek egyik intézményből a másikba, az iskola állandó pontként meg tud maradni, nem kell újabb osztályközösségbe és kortárs csoportba beilleszkedniük.

A 2. sz. intézménybe költözés oka 2022-ben az alábbi táblázat szerint alakult:

Másik családok átmeneti otthonában lejáró férőhely	9 család
Lakhatás elvesztése/rossz lakáskörülmény	12 család
Bántalmazás elől menekülő szülő	1 család

2022-ben többségében voltak azok a családok, akik korábban lakhatásukat bármilyen formában, de önállóan, intézményi kereteken kívül oldották meg. Ezek a családok valamilyen okból lakhatásukat elvesztették, vagy rossz lakáskörülmények miatt kénytelenek voltak elhagyni korábbi lakóhelyüket. Egy részük nem is élt még korábban egyáltalán családok átmeneti otthonában sem, teljesen idegen volt neki az intézményi miliő, így feladatunk volt a gondozás kezdetén az is, hogy megismertessük velük szolgáltatásunkat és a lakóközösségben való együttélést. Azon családok is szép számmal voltak, akik korábban is éltek már családok átmeneti otthonában, akár több intézményben is már, mielőtt hozzánk költöztek volna.

A COVID megjelenése óta nagyon nehéz valódi kifelé gondozást megvalósítanunk, hiszen a családok anyagi helyzete is kevésbé stabil, és az ingatlan árak, albérleti árak is magasabbak a korábinál. Az intézményből való kiköltözések nem minden esetben voltak tervezettek, és még inkább nem mondható el, hogy megalapozottak lettek volna.

Másik CSAO-ba költözött	8 család
Szakellátásba kerültek a gyermekek	0 család
Önálló albérletbe költözött	3 család
Szívességi lakáshasználat	2 család
Alapítványi albérlet	2 család

Bár után követésre sajnálatos módon nem nyílik lehetőségünk, informális csatornáinkon keresztül sokszor hallunk még a kiköltözött családok utóélete felől. Ezek alapján elmondhatjuk, hogy sem az

albérleti lehetőségek, sem szíveségi lakáshasználat nem jelentett a kiköltöző családok számára valós megoldást. Többen közülük újra visszakerültek családok átmeneti otthonába, vagy kiköltözésüket követően kiemelték a gyermekeket a családból.

Egy magánadományozónak köszönhetően 2022-ben két családnak is lehetőségünk nyílt segíteni albérlet kapcsán, akik az alapítványunkon keresztül jutottak a piaci árnál kedvezőbb feltételekkel lakáshoz, és a kiköltözést követően is kapcsolatban maradtunk velük, segítettük beilleszkedésüket, önállósodásukat.

A családokkal való munkát az intézmény dolgozói mellett nagyban segítették a velünk kapcsolatban álló önkéntesek, segítők és adományozók is, akik támogatása nélkül jóval kevesebb élménnyel és lehetőséggel tudtuk volna ellátni a szolgáltatásunkat igénybe vevő családokat.

4. Menekült Szálló

A Menedékház Alapítvány 2022. március 7-én, a XI. kerületben az elsők között reagált a szomszédos országban kialakult orosz-ukrán háborús helyzetre, és egy éppen megnyitás előtt álló épületrészben biztosított elhelyezést az Ukrajna, Kárpátalja területéről menekülő családoknak.

A XI. kerület Muskétás utca 1. szám alatt található Vasvári Ipari Park 8-as épületében az alapítvány eredetileg a hajléktalan ellátás bővítését tervezte, de látva a szükségét, ideiglenesen 12 szobában fogadta a menekült családokat, akik a Fővárosi Önkormányzatnak köszönhetően teljesen ellátásban is részesültek.

Március 7-e és május 31-e között az intézmény 31 család ideiglenes elszállásolását tudta vállalni, ami mindösszesen 152 főt jelent, köztük 61 felnőtt, és 91 gyermek. A 31 család közül 22 családnak csak rövidebb időtartamra (1 hétnél rövidebb időre) volt szüksége a szállóra, míg 9 család hosszabb távon is az intézmény vendégszeretetét élvezhette.

Az elhúzódó háborús helyzet okán a hirtelen jött krízishelyzetre adott válaszok után szükségessé vált, hogy a terveik szerint hosszabb távon is Magyarországon "ragadó" menekültek státusza rendezett legyen, hogy az őket illető szolgáltatásokat minél hamarabb megkaphassák. Ennek okán az intézményben április közepétől egy külön szakembert alkalmaztunk erre a célra, aki azóta is igyekszik közben tartani a családok ilyen típusú ügyeit.

Sajnos a szomszédban a konfliktusos helyzet azóta sem csitul, a Menedékház Alapítvány fenntartója pedig szeretne volna, ha a 8-as épületben az eredeti elképzelés szerinti hajléktalanokat ellátó intézmény is mihamarabb meg tudná nyitni kapuit.

Mivel úgy láttuk, hogy mindkét szolgáltatásra nagy szükség van, így igyekeztünk olyan megoldást találni, ahol a két intézmény párhuzamosan működtethető. Ennek okán a menekült szállót június elejétől átköltöztettük egy

épülettel arrébb a Vasvári Ipari Park 7-es épületébe, hogy az eredetileg megálmodott bővítést is végre tudjuk majd hajtani.

A 7-es épület erre kialakított lakrészét 2022 júliusával tudtuk megnyitni, hogy további Ukrajnából menekült családokat tudjunk befogadni.

Azt tapasztaltuk az első időszakban, hogy nehéz hosszútávú lakhatási lehetőséget találniuk a menekült családoknak, akik sok esetben 4-5-6 gyermekkel érkeznek Magyarországra, így mi ebben az irányban kezdtünk el gondolkodni. Fizikailag a tér, ami rendelkezésünkre állt 4 család befogadására volt alkalmas. Négy különböző méretű lakószoba volt, ahová különböző nagyságú családokat tudtunk volna fogadni, a kisebb létszámútól (3-4 fős) a nagyobbig (7-8 fős). A szobák mellett volt egy étkező-konyha, ahol főzési lehetőséget biztosítottunk, étkezőasztalok, tűzhely, hűtőszekrények és mikrohullámú sütő rendelkezésre állt – szükség esetén pedig étkeztetéssel is számoltunk. Két zárható WC és két fürdőszoba jutott a négy családra, illetve egy közös helyiségként funkcionáló játszó és

tanuló szoba, melyből a dohányzó kerthelyiség nyílt. Mosási és szárítási lehetőség biztosított volt helyben.

A koncepciónk az volt, hogy hosszútávra, első körben legalább egy évre biztosítunk férőhelyet a családok számára, együttműködési megállapodás kötése mellett. Főállású szociális munkás segítette volna az életüket és az előrehaladásukat itt lakásuk ideje alatt, támogatást kaptak volna a gyermekek közösségbe való beilleszkedésében és tanulmányi előmenetelük, fejlődésük megsegítésében,

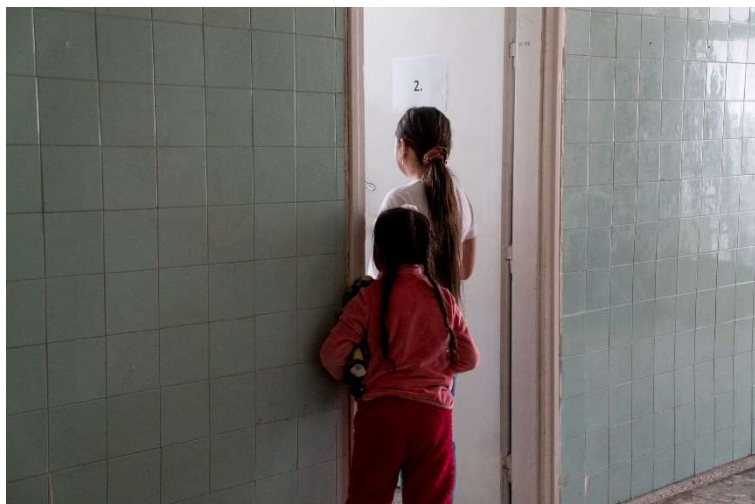
munkahelykeresésben,

takarékoskodásban, és a kilépési lehetőségek feltérképezésében többek között. A szakmai programunk fontos részét képezte az, hogy minden család, akit ellátunk, saját szobát kapjon a házon belül, legyen ennyi privát szféra és tér, ami csak az övék. Különös tekintettel arra, hogy a segítséget kérő családok jelentős része korábban nem élt még intézményben, így a más családokkal való együttélést is meg kellett szokniuk. Amellett, hogy az alapvető szükségletek kielégítésében segíteni szándékoztunk a családokat, célként határoztuk meg az önálló életmódot; tehát a munkára képes szülők, felnőttek mielőbbi munkaerőpiacra való belépését, hogy aztán a jövedelmükből önállóan meg tudják venni azt, ami a család életmódjához szükséges. Emellett szerettünk volna teret adni arra, hogy a bentlakás ideje alatt a családok takarékoskodást képezhessenek, hiszen semmilyen albérleti illetve rezsi díjjal nem kellett számolniuk, a tovább lépéshez azonban elengedhetetlen némi félretett pénz. Mindebben szintén a szociális munkás lett volna a segítségükre.

Július elején kezdődtek meg a felvételi beszélgetések azokkal a családokkal, akik segítségért fordultak hozzánk. Ahhoz, hogy ezek a családok elérjenek hozzánk, igyekeztünk minél több szervezettel felvenni a kapcsolatot, akik a menekült családok segítésében részt vettek. Első körben e-maileket küldtünk ki arról, hogy az intézményünk megnyit, és várjuk a családok jelentkezését. A teljesség igénye nélkül az alábbi szervezetekkel vettük fel a kapcsolatot: Utcáról Lakásba Egyesület, Migration Aid, Menedék Egyesület, Evangélikus Diakónia, Magyar Vöröskereszt XI. kerületi szervezete, UNICEF, Baptista Integrációs Központ, Helsinki Bizottság, Védelmi Bizottság, Oltalom Alapítvány, Lutheránusok, különböző fővárosi szállók, mint a BMSZKI Bánya utcai és Gyáli úti szálló, a Fonyódon működő szálló, Pilisszántói szálló. Ezen felül több kerület család és gyermekjóléti szolgálatával is kapcsolatba léptünk, pl. a XI, V. kerület és Budaörs. Aktív kapcsolat a szervezetek egy részével alakult ki, akik el is kezdtek családokat irányítani hozzánk.

A segítségre szoruló ukrain családokkal először telefonon vettük fel a kapcsolatot, majd behívtuk őket egy személyes beszélgetésre, és megmutattuk nekik a szállást és ismertettük a működésünket, azt, hogy miben tudunk segíteni nekik. Számos családdal beszélünk telefonon, többségük már Magyarországon élt egy ideje, szívesen lakáshasználóként vagy albérletben, de most fogytak el a tartalékok, vagy szűnt meg az eddigi lakhatásuk valamilyen oknál fogva, ezért szorultak volna a

segítségünkre. Ezen családok nem éltek még sem Magyarországon, sem Ukrajnában a miénkhez hasonló szálláson. Több esetben hangot is adtak annak, hogy nem szívesen élnének itt, furcsa nekik, hogy osztozni kell a közös helyiségeken, hogy családok átmeneti otthona és hajléktalanszálló is működik az intézményben, vagy az épület állapota (laktanya épület volt korábban az, ahol működünk, minden felvételizőt tájékoztattunk a rovarproblémákról) riasztotta el őket. Egy másik részük élt már szállón, legyen szó munkásszállóról, vagy menekültszállóról, és valami előre lépésben gondolkozott. Néhány család, akikkel csupán telefonon tudtunk beszélni frissen jött az országba, vagy még el sem indult, csak tervezett, amennyiben itt megfelelő körülmények várják. Összesen 16 család jött el a telefonos beszélgetés után interjúra és megnézni a szálláshelyet, ám ennél magasabb volt azoknak a száma, akik érdeklődtek, de aztán nem szerettek volna eljönni.

A családok felvételekor csupán néhány kritériumot néztünk, azokat is elsősorban praktikusági szempontok szerint. Az általunk várt klienskör az Ukrajnából menekült családokat jelentette. Nem tettünk különbséget a családok státusza alapján, kettős állampolgárokat ugyanúgy vártunk, mint menedékes státusszal rendelkezőket, vagy a frissen érkezőket, akiknek még nincsenek a papírjaik rendezve. Mivel a létszámunkat és a költségvetést is 20 fővel kalkuláltuk, a szobák elosztását ehhez kellett igazítani.

Feltételnek szabtuk, hogy nem fogadunk egyedül érkező személyeket, gyermektelen felnőtteket, illetve sokgenerációs, széles rokonsággal együtt érkező nagycsaládokat, akiknek a létszáma meghaladja a 10 főt. Ennek az oka főleg az volt, hogy a lakószobákat családok befogadására alakítottuk ki, tehát egy embert nem tudunk volna bennük elhelyezni, ahogy a másik véglet sem lett szerencsés, ha a négy szobából kettőt-hármat egy nagy család lakik be – az pedig a felvételi interjúkon, vagy telefonban már kiderült, hogy a kiterjedt rokonsági kapcsolatokkal érkezők a nukleáris családok szerint külön szobás elhelyezést szeretnének, nem osztoznak közös szobán. Véleményünk és tapasztalatunk szerint ez rossz dinamikákat indít el a lakóközösségben, és különösen ilyen kis létszámban nem engedhettük meg ezt.

A telefonos és személyes beszélgetések után a családoknak csak egy kis részét utasítottuk el mi, elsősorban a létszámokat illető kritériumok miatt. A legtöbb esetben a családok adtak nemleges választ a beköltözésre, vagy éppen tűntek el teljesen, és nem tudtunk később már kapcsolatba lépni velük. Az elutasítás oka főleg az volt, hogy lakhatásukat meg tudták oldani másképp (volt, akinek mégis engedett még a szállásadó, hogy maradjon, más talált albérletet), vagy pedig kimondták, hogy nem szeretnének ilyen szálláshelyen élni, és inkább keresgélnek egyéb lehetőségeket még. Nagyban nehezítette a dolgunkat, hogy sok esetben nem szakemberek irányították a családokat hozzánk, hanem laikus segítők, akik korábban nem is álltak akár kapcsolatban a segítséget kérőkkel, csak egy alkalommal találkoztak. Így tőlük előzetesen nem kapott felvilágosítást a család arról, hogy mit jelent egy ilyen szállás, vagy mire számítsanak, és ez félreértéseket szült.

Végül augusztus 8-án egy család költözött az intézménybe, ők 4 fővel érkeztek. Édesanya Anita, élettársa Sándor és az anyának két gyermeke. Mindannyian kettős állampolgárok voltak, Sándor építőiparban dolgozott, Anita pedig a nyáriszünetben itthon volt a gyermekekkel. Ukrajnában mind a két gyermek járt iskolába, menekülésük után online folytatták tanulmányaikat. A családnak elmondásuk szerint csak rövid időre volt szükség szállásra. Beköltözésük előtti nap szűnt meg a

korábbi szálláshelyük, és az albérlet kauciójára nem volt elég félretett pénzük, így a bent lakás célja az volt, hogy tudjanak félretenni. Ez sikerült is nekik, hiszen a hónap végén albérletbe tudtak költözni tőlünk.

A menekültszálló működtetéséhez két irányból érkezett alapítványunkhoz forrás. Egyrészt a Fővárostól kaptunk létszám alapján támogatást, másrészt pedig az anglikán püspöki kar felajánlásából nagyjából havi szinten finanszírozták a működést. A költségvetésünket két fő ügyeletes kollégával, egy szociális munkással és egy intézményvezetővel számoltuk, valamint 20 fő ellátásával és az épület erre a részre eső bérleti díjával és rezsiköltségeivel. Magyarországon ősztől az energiaárak nagymértékű emelkedését jelentették be, ami az intézményünk rezsiköltségét olyan mértékben befolyásolta, hogy azt a korábbi költségvetésből már nem tudtuk volna kigazdálkodni. Ez a probléma az egész alapítványt érintette, nem csupán a menekültszállót, több intézményünk működése bizonytalanná vált, és ezáltal a bennük élő ellátottak lakhatása is veszélybe került. A korábbi rezsiköltségekhez képest az áramszolgáltatás 2x-re, míg a gázszolgáltatás 7,58x-ra drágult. Emellett az élelmiszerárak is nagymértékben emelkedtek az országban, mely a családok ellátása szempontjából egy újabb olyan költséget jelentett, amit a korábbi költségvetésben alacsonyabbra kalkuláltunk. Ezzel párhuzamosan pedig azt tapasztaltuk, hogy nem tudtuk a lakószobákat feltölteni, nem találtuk a megfelelő célközönséget a szolgáltatásunkhoz. Így a két tényező együtt állása okán azt a döntést hoztuk meg, hogy augusztus végével nem üzemel a továbbiakban a menekültszálló.

Nem tudni, hogy alakult volna a menekültszálló sorsa, amennyiben több idő áll rendelkezésre a lakószobák feltöltésére, és nem zavar bele a rezsviválság az életünkbe. Mindenesetre azt láttuk, hogy az általunk meghirdetett szolgáltatás nem feltétlenül találta meg azt a célközönséget, akit szerettünk volna. A jövőt illetően nekünk is érdemes átgondolnunk és levonnunk a tapasztalatainkat abból, hogy miért nem sikerült az üres lakószobákat feltölteni, és milyen egyéb elemeket emelhettünk volna be a sikeres segítségnyújtás érdekében – akár már az igényfelmérés szintjétől kezdve.

5. Mozaik Adománybolt

2022-ben a legfontosabb változás a Mozaik Adományboltban a vezetéváltás volt, a régi projektfelelős külföldre költözése miatt. Az átadás július hónapban problémamentesen zajlott.

2022-ben 2 fő állandó kolléga volt állományban, illetve van 1 beugrós, aki betegség, szabadságok idején segít ki minket. A Budapest Eséllyel kötött megállapodás keretében, támogatott foglalkoztatásban egy hölgy is dolgozik az üzletben, kisegítőként. Az Ő állandó jelenléte nagy segítség a kollégáknak.

A boltba beérkező adományok száma megnőtt az elmúlt évben, de ez főleg ruhaadományt jelent. A Családok Átmeneti Otthonaiban dolgozó kollégák is nagy segítségünkre vannak, az oda beérkező adományoknak azon része, ami az intézményben nem hasznosítható, szintén az adományboltba kerül. Az általunk nem eladható vagy nem a szezonnak megfelelő ruhák továbbadományozásra kerülnek. Ezeket az alapítvány kisbusza szállítja el, hetente egy alkalommal. Éves átlagban a hozzánk beérkező adományozók száma meghaladja az 1400 főt. Ebből is látszik, hogy egyre többen ismerik az üzletet és egyre többen élnek a lehetőséggel, miszerint azzal is segítenek a rászorulókon, ha adományoznak.

2022-ben az előző évekhez hasonlóan próbáltuk az árut is gyorsabban forgatni, a régen bevált havi egy teljes árucserével szemben. Megmaradtunk a folyamatos cserénél, tehát minden nap tettünk ki új árut, ezzel kedvezve azoknak a vásárlóknak, akik minden nap benéznek hozzánk. A teljes árukészletet évente négy alkalommal cseréljük le, évszakváltáskor. Az ünnepekre (karácsony, húsvét, halloween) utaló tárgyakat egész évben külön gyűjtjük és az ünnep előtt pár héttel tesszük ki a polcokra. Ez már egy évek óta jól bevált gyakorlat, törzsvásárlóink megszokták és már nagyon várják ezeket az alkalmakat.

2022-ben az előző évvel szemben újra meg tudtuk tartani a szokásos programjainkat.

Az év első programja a Húsvéti workshop volt, amiben nagy segítségünkre volt a bolt egyik régi dolgozója. Ezen a workshopon a gyerekek és a felnőttek plüssnyuszikat és hímes tojásokat készíthettek.

Az Adományboltok Éjszakája 2 év után újra megrendezésre került. Az idei esemény témája a segítségnyújtás volt, így a programot ehhez kapcsolódva építettük fel. Rengeteg érdeklődő jelent meg ezen az eseményen.

Az adománybolt idén ünnepelte fennállásnak 10. évét, ezt a kollégákkal és a törzsvásárlókkal együtt ünnepeltük meg. Ezen a napon hatalmas akciókkal kedveskedtünk a hozzánk betérőknek.

Az év utolsó programja a Halloween workshop volt, ahol jelmezbe öltözve vártuk a vásárlókat. Az este folyamán lehetőség volt zsákbamacska vásárlásra, és ijesztő figurák festésére.

A december havi Erzsébetvárosi újságban egy hosszabb cikk jelent meg az üzletről, ennek köszönhetően megnőtt az érdeklődők száma.

Az ESC programmal továbbra is szoros az együttműködés. Mostanra kialakult, hogy az önkéntesek, heti 5 napban, napi 4 órában felváltva járnak a boltba segíteni. Jó ötleteik vannak az üzlettel kapcsolatban is. Reméljük ez megmarad a jövőben is, hiszen nagy szükség van rájuk.

A közösségi térként használt olvasó, beszélgető sarok, látogatóink nagy öröme ismét elérhetővé vált.

Ötletek, tervek a jövőre nézve:

2023-as esztendőben a terveink között szerepel, hogy elkezdjük újra a havonta egyszeri alkalommal megrendezésre kerülő zsákos vásárunkat.

Ezen kívül tervben van egy áremelés is, mivel az elmúlt öt évben a ruhaneműk árai nem változtak és az fenntartási költségei ugrásszerűen megnöttek a tavalyi év második felében.

6. Önkéntes program a Menedékház Alapítványnál

Az alapítvány fennállásával egyidős, hogy munkánkat önkéntesek is segítik. A jó szándék mindig is jelen van a világban - ezt mindig is érzékeltük - viszont a segítő szándék fókuszálása és koordinálása nem történik meg magától. Az alapítvány életében eleinte csak ad hoc módon jelent meg ez az önkéntes segítő szándék, ami aztán 2012-ben nevet is kapott, ugyanis azóta van az alapítványnál olyan kolléga, akinek feladatai között szerepel az is, hogy a magyar - és később külföldi - önkénteseknek a munkáját koordinálja. Ez 2018 nyarára már olyannyira kinőtte magát, hogy végül főállásban kellett egy munkatársat, aki csak az önkéntesekkel, az ő munkájuk koordinálásával foglalkozik.

A Menedékház Alapítvány 2012 szeptembere óta küldő és fogadó szervezetként bekapcsolódott az ESC (Európai Szolidaritási Testület - European Solidarity Corps), korábbi EVS (Európai Önkéntes Szolgálat - European Voluntary Service) programjába, melynek keretein belül egy éves időtartamra 4 önkéntest fogadunk az intézményeinkben. Az 1 éves időtartam általában a tanévvel esik egybe, tehát szeptemberben indul, és a nyári szünet végéig tart. Az évek során már szinte minden európai országból jártak nálunk önkéntesek Németországtól Törökorszáig, illetve Spanyolországtól, Franciaországon át Olaszorszáig.

Az önkéntes munkának másik fontos lába a hazai önkéntesek, melynek egy jelentős részét teszik ki a XI. kerületi iskolákban tanulók: középiskolák esetében főleg az IKSZ (Iskolai Közösségi Szolgálat) keretén belül, míg egyetemeken esetében a tanulmányaik mellett önkéntes munkát végző diákok. A diákok mellett az önkéntesség legjellemzőbb formája a CSR-programok (angolul Corporate Social Responsibility - magyar jelentése Vállalati Társadalmi Felelősségvállalás), keretén belül lefolytatott csoportos önkéntesség, de önkénteskedtek már az alapítványnál nyugdíj vagy főállású munka mellett, de jellemző az is, hogy valaki szaktudását ajánlja fel az alapítványunknak, legyen az akár nagyon speciális és komoly piaci értékkel bíró (pl. pszichológus, webdesigner, marketinges, kommunikációs szakember).

Az alapítványnál végzett önkéntes munka alapvetően három nagyra osztható:

- *munka a gyerekekkel a családos részlegen (CSÁO)*
- *önkéntes munka a hajléktalan-szállón*
- *önkéntes feladatok az adományboltokban*

Az elmúlt években az önkéntesek az idő legnagyobb részét a családok átmeneti otthonában (CSÁO) töltötték el. Itt elsősorban a gyerekekkel foglalkoztak egyéni és csoportos formában, de néha előfordultak családos programok is, ahol a szülők is részt vettek. Illetve ritkán volt olyan is, hogy csak a szülőkkel voltak programok.

Az elmúlt években az önkéntesek az idő legnagyobb részét a családok átmeneti otthonában (CSÁO) töltötték el. Itt elsősorban a gyerekekkel foglalkoztak egyéni és csoportos formában, de néha előfordultak családos programok is, ahol a szülők is részt vettek. Illetve ritkán volt olyan is, hogy csak a szülőkkel voltak programok.

A CSÁO-ban végzett önkéntesen végezhető feladatok 2022-ben a következők voltak:

- gyermekrendezvényeken való segítségnyújtás
- gyermekfelügyelet, szabad játék a gyerekekkel, meseolvasás

- tanulásban való segítségnyújtás, felzárkóztatás, korrepetálás - akár egyéni, akár kiscsoportos formában
- óvodáskorú gyermekek játékos fejlesztése
- első osztályos diákok készségfejlesztése
- sport-, kézműves vagy zenés foglalkozások tartása
- segítség szabadidős tevékenységekben: csúszdapark, játszótér, egyéb kültéri- vagy beltéri programok (múzeum, kiállítás, játszóház)
- gyermekek mentorálása - (tanulásban nyújtott segítség és emellett szabadidős tevékenységek biztosítása)
- gyermekek vagy szülők részére számítógépes ismeretek átadása.
- szülőklub tartása (anyukák számára beszélgető klub)
- főzőklub szülőkkel (ha valaki szeret főzőcskézni, akkor tudását, tapasztalatát megoszthatja)
- filmklub, mesedélután (ehhez van laptop meg projektor is)
- különböző sporttevékenységek
- segítség a ruharaktárban (hajtogatás, rendszerezés - ha valakinek még marad energiája az adománybolt után)

Az Éjjeli Menedékhelyen a következő lehetséges feladatok jöhetnek szóba:

- ételosztásban segítség (ebéd és vacsora)
- szabadidő eltöltése a hajléktalanokkal - beszélgetés, társasozás, ping-pongozás
- külső programokon való részvétel - múzeumlátogatás, kiállítások, szezonális programok
- ügyfelek kísérése (pl. egészségügyi intézményekbe)
- állatmenhely látogatása a hajléktalan ügyfelekkel
- közös kerti munkák (a hobbitelken és a ház körül)

Az Önkéntesek feladatai az Adományboltban:

- adományok szelektálása, rendszerezése, hajtogatása
- kirakat berendezése
- eladói-asszisztensi feladatok ellátása
- angol fordítás

Az önkéntesek választhatnak a felajánlott tevékenységek közül, érdeklődésüknek megfelelően. A felajánlott tevékenységek, ötletek mellett az önkéntesek saját ötleteiket is megvalósíthatják. Amennyiben van olyan tevékenység, feladat, program, amelyben fontos lenne önkéntes segítsége, arra a tevékenységre célzottan toborzunk. Az önkéntes tevékenységek az időbeli felosztás alapján alkalmi vagy rendszeres önkéntes tevékenységek is lehetnek.

Alkalmi segítségre főképp a rendezvényeken van szükség – pl. nyári tábor, szabadidős programok tanszünetben és ünnepnapokon vagy egyéb alkalmakhoz kapcsolódó rendezvényeken, karácsony előtti adománygyűjtésen, vagy alkalmanként gyerekfelügyeletben való segítségnyújtás.

Rendszeres önkéntes tevékenység lehet bármilyen a gyermekek, szüleik vagy akár a hajléktalanok számára szervezett rendszeres program; vagy netán valamilyen segítség az adományboltunkban: adományok rendszerezése, kirakat berendezése, dekorálás. A gyermekek számára lehetséges programok: sport, kézműves, harcművészeti, tánc, zenei foglalkozások tartása, tanulás segítése, korrepetálás, akár egy-egy gyermek mentorálása is lehetséges, számítógépes ismeretek átadása.

Önkéntesek a Menedékház Alapítványál 2022-ben

A 2022-es évben 5 külföldi ESC önkéntes jelentett az alapítvány állandó önkéntes csapatát, ami 2 orosz, 2 török és egy erdélyi magyar lányból állt.

A projektben résztvevő 5 önkéntes a hosszútávú, 1 éves önkéntes szolgálat során mindösszesen közel 400 emberrel találkozott, dolgozott, akik közül több mint 150 volt gyermek. Az önkénteseknek köszönhetően ezek a kliensek számos témakörben fejlődhettek, érthette őket pozitív impluzus. Kiemelendő a projekt első hónapjaiban kirobbanó orosz-ukrán háború, ami az önkénteseink életét is nagyban megváltoztatta. Két orosz önkéntesünk családja okán közvetlenül is érintett volt a témában, de miután a Menedékház Alapítvány is becsatlakozott az ukrán menekültek segítésébe, így önkénteseink ezekben a hónapokban nagyon is valódi és hathatós segítséget tudtak nyújtani az ideiglenesen nálunk elszállásolt ukrán menekülteknek. Kimondottan megható volt, ahogy orosz önkénteseink álltak ehhez a kérdéshez, és éjt-nappallá téve segítették a hozzánk érkező ukrán családokat. Valódi határokon átívelő és nemzetiségektől független együttműködésekről beszélhetünk ezekben az esetekben.

Az 1 év során számtalan nehezítő körülmény volt (covid miatt kétszer is hosszabb karanténos időszak várt a lányokra, a háború és az azt követő menekült válság előre nem látott lelkiállapotokat és csoportdinamikát eredményezett), ami egyre jobban összekovácsolta a közösséget. A projekt során ebben segítségükre volt egy rutinos, több projektet megélt független (nem az alapítvány kötelékéhez tartozó) mentor - Tóth Ildikó - is, illetve több alkalommal volt példa csoportos tréningre, coachingra, csapatépítőre is, amik szintén nagyban hozzájárultak az önkéntesek fejlődéséhez (tréner: Salamon Dorottya, <https://www.odinspire.hu/>).

A projekttel kapcsolatban ezen kívül is merültek fel nehézségek.

Az első kellemetlenség a vízum ügyintézés hossza és az Országos Idegenrendészeti Főigazgatósággal a kommunikáció volt, ugyanis nekünk, mint harmadikfélnek nem adtak ki információkat, a kérelmezőnek pedig nem biztosítottak közvetlen csatornát az információszerzéshez, csak a Nagykövetségen keresztül, így közel két hónapig bizonytalanságban voltunk azzal kapcsolatban, hogy mikor kezdődhet el a projekt, ha egyáltalán elkezdődhet. A második nehézség természetesen a Covid volt, de ezt már nem mondanám váratlanak, viszonylag felkészülten ért minket minden fejlemény, legyen szó akár tesztelésről, karanténról vagy további oltások beszerzéséről. A harmadik nem várt és nagyon kellemetlen nehézség az orosz ukrán háború volt, főleg, hogy két orosz önkéntes is volt nálunk, akiket ez közvetlenül is érintett. Én úgy vélem, hogy sikerült jól kezelnünk a helyzetet, valamilyen szinten "kapóra jött", hogy az alapítványunk már az elején nyitott egy menekült szállót, ahol 3 hónapon keresztül fogadni tudtuk a menekült családokat, amiben oroszán részt vállaltak az orosz önkéntesek is, némiképp ezzel is elterelve figyelmüket olyan körülményekről, amin nem tudtak változtatni. Időben sikerült megoldani az ő mentálhigiénés megsegítésüket, ráadásul egy orosz anyanyelvű, de Magyarországon élő pszichológus által, aki önkéntesen vállalta, hogy személyesen kijár a lányokhoz és hétvégeként négy szemközti feldolgozó terápiát tart nekik az ügyel kapcsolatban. Az utolsó nehézség pedig a projekt végeztével jött, amikor egyértelművé vált, hogy az orosz önkéntesek nem fognak tudni hazamenni Oroszországba, így valamilyen megoldást kellett nekik találni erre a kérdésre. Sajnos az ügyben mi is eléggé magunkra lettünk hagyva az ügyben, a Nemzeti Iroda semmilyen segítséget nem tudott és láthatóan nem is akart nyújtani a kérdésben, így végül a török önkénteseknek köszönhetően lett nekik újabb átmeneti állomáshelyük Törökországban, ami azért némiképp megnyugtatót minket is.

A 2022-es évben az ESC projekt keretén belül a következő partnerekkel dolgoztunk együtt:

- Budapest Bike Maffia - <https://bikemaffia.com/en/home/>
- Age of Hope Gyermekvédelmi Alapítvány - <https://aoh.hu/>
- Világszép Alapítvány - <https://vilagszegalapitvany.hu/>
- Polip Ifjúsági Egyesület – www.polipifjusag.hu
- Szatyor Egyesület - <https://www.szatyoregyesulet.hu/>
- Fogd A Kezem Alapítvány - <http://fogdakezemalapitvany.hu/>
- Zöld Sziget Állatmenhely - <https://zold-sziget.eoldal.hu/>
- Magyar Máltai Szeretetszolgálat - <https://maltai.hu/>
- Nem Adom Fel Alapítvány - <https://nemadomfel.hu>
- Magyar Élelmiszerbank Egyesület - <https://www.elelmiszerbank.hu/>
- Auróra Alkotótér - <https://auroraonline.hu/>
- Menhely Alapítvány - <http://www.menhely.hu/>
- Léthatáron Alapítvány - <https://www.lethataron.hu/>
- Migration Aid - <https://migaid.org/en/>
- Amnesty International - <https://www.amnesty.hu/>
- Menedék-Migránsokat Segítő Egyesület - <https://menedek.hu/>
- Önkéntes Központ Alapítvány - <http://oka.hu/>

És a következő helyszínekre sikerült ellátogatni önkéntesinkkel együtt:

- Bányterenyé Tanoda (Nógrád megye – Bányterenyé, Mátraverebély, Lucfalva) - <https://tehetseg.hu/tehetsegpont/tp-111-001-012>
- Debrecen – Köz-Pont Ifjúsági Egyesület - <http://www.kozpontegyesulet.hu/>
- Szeged - Talentum Alapítvány az Önkéntesség Támogatásáért <https://www.talentumonkentenes.hu/>
- Sopron - Tudás-Vár Angol-Magyar Családi Napközi - <https://www.facebook.com/people/Tud%C3%A1s-V%C3%A1r-Nonprofit-Kft/100067176939981/>
- Tatabánya - Utcai Szociális Segítők Egyesülete - <http://www.uszse.hu/>
- Pécs - Területfejlesztők a Vidékért - Rural Developers - <https://www.facebook.com/ruraldevelopers/>

Ezen időszakokban a teljesség igénye nélkül a következő programok megvalósításában segítettek önkénteseink:

- farsangi karnevál a CSÁO-ban
- rendszeres kirándulások a Kamaraerdőben
- fürdőzés a Velencei tónál
- vízividámpar a Tarzan Parkban
- látogatás a Fővárosi Állat- és Növénykertben.
- ugrálás a Cyber Jump-ban
- nyári tábor Balatonszemesen
- kalandozások a Sobri Jóska Kalandparkban
- Halloween-i multság
- 3 napos Karácsonyi Élelmiszergyűjtés a Magyar Élelmiszerbank Egyesület szervezésében
- Karácsonyi előkészületek és karácsonyi ünnepség

(Bővebb információ és képek a programokról a www.facebook.com/menedekhezesc oldalon található.)

Ezúton is szeretnénk megköszönni minden külföldi és magyar önkéntesünknek az áldozatos és önzetlen munkáját, amivel hozzájárult a Menedékház Alapítványnál élő rászorulóknak mindennapjainak szebbé tételében.

7. A Műhely-klub projekt

A Műhely-Klub a Menedékház Alapítvány kísérleti programja, mely egy nonprofit kerékpárműhely keretein belül folytat csoportos és egyéni szociális munkát. Szakmai tevékenységünket a fennálló lehetőségekhez mérten, a felmerülő igényekhez alkalmazkodva, a legnagyobb hatékonyság elérését kitűzve folyamatosan alakítottuk.

A 2010-ben hajléktalanokkal megkezdett munkát, egy év után a gyermekvédelemben élő gyerekekkel folytattuk. Mára kizárólag halmozottan hátrányos helyzetű fiatalokkal foglalkozunk. Műhelyünk és közösségi terünk a gyermekvédelmi szempontból leginkább veszélyeztetett fiataloknak ad lehetőséget arra, hogy kiszakadhassanak a mindennapok nyomasztása alól és újabb lehetőségeket fedezzenek fel magukban.

A projekt költségeit 100%-ban külföldi támogatásból fedezzük. A projekt minden kollégája hivatásként tekint a munkájára. Technikai hátterünket, bringákat, sporteszközöket, játékokat Ti adományoztátok.

A közösség építésén túl, igyekszünk a lehető legnagyobb személyes figyelmet is megadni a srácoknak. A csoportos foglalkozások mellett megfér a személyes esetkezelés és mentorálás is.

Kerékpárműhelyünk háttérbázisa annak, hogy a sport általi pozitív feszültségvezetési modellt, és értékrendet tudjunk tanítani a fiúknak. Nem csak biciklikkel, gördeszkával és egyéb sporteszközzel látjuk el, hanem rendszeres sportélmény programokba vonjuk be őket.

Az évek alatt egy olyan bensőséges, bizalmi légkört és összetartó közösséget sikerült építenünk, ahol a srácok meg tudnak nyílni és képesek őszintén beszélni a problémáikról. A valódi munka ezen a ponton kezdődik el.

A Műhely-klub 2022-es éve

Nyári programok

A nyári programjainkból továbbra is hiányoztak a külső szervezésű események. Szinte az összes sport és kulturális eseményt elhalasztották, ami minket érdekelt volna. A gyerekek oltásához, így a hozzánk járó fiúkból csak páran kapták azt meg. Ez a későbbiekben is kihatással lesz arra, hogy milyen rendezvényeket tudunk látogatni.

Az nyár legnépszerűbb és legtöbbször ismételt programja idén is a Velencei-tavi strandolás volt. Emellett nagyon sokat voltunk a szomszédos területben megnyílt Pump-Track bikepark-ban és a már szokásossá vált Budaörsi skate-parkban. Szabi jelenlétének köszönhetően több focis napot is tartottunk. Árpi sajnos nem tud focizni, így eddig nem tudott ebben elég hiteles húzóerő lenni.

A kint alvós programokat továbbra is kéri a fiúk. Többször jártunk a Pilisben és a Dunakanyarban. Az év nyári várva-várt eseménye pedig most is a kerékpáros Balaton kerülés. Ezt idén is 5 nap alatt teljesítettük.

A Világszép Alapítvánnyal továbbra is együttműködünk. Részt vettünk több nyári táborukban is, illetve egy közös eseménysorozatot indítottunk "Ajtó a világra" címmel. Ebben hétvégi outdoor (barlangászás, kajakozás, falmászás, teljesítménytúra, kerékpártúra) programokat fogunk kínálni azoknak a fiataloknak, akik a közös látóterünkben vannak.

A Műhely helyet, eszközt és lehetőséget ad arra is, hogy a Világszép Alapítvány szakmentorai (főállású szakemberek, akik egyéni esetkezelést folytatnak a leginkább krízisben lévő gyerekekkel) nálunk találkozzanak, tartsák a kapcsolatot a mentoráltjaikkal. Néhány fiút nehéz máshol elérni, vagy kimotozni a komfortos környezetből, így a szakmentoroknak könnyebben eléri őket nálunk. (A többi fiú, aki nem érintett az ügyben, szavazással döntötte el, hogy a Világszép Alapítvány szakemberei jöhessenek a Műhelybe és csatlakozhassanak a programjainkhoz.)

Sikerélmények

A covid-helyzet okozta munkanélküliség és anyagi bizonytalanság nagyon sok olyan embert is biciklis futárkodásra kényszerített, akiktől alapvetően messze áll ez a munkakör. Többen álltak munkába olyan kerékpárra, ami erre a munkára csaknem alkalmatlannak számít.

A kerékpáros forgalom megnőtt a fővárosban egyrészt a futárok miatt, másrészt pedig azért, mert az emberek a tömegközlekedést kerékpárra cserélték a fertőzésveszély miatt. A kerékpár szervizek forgalma, így a szervizelési árak is nőttek. A vírushelyzet hatott a kerékpár alkatrészek importjára is. Az alkatrészek több mint 90%-a érkezik Kínából. Az ellátás akadozott, sok terméket nem lehetett elérni, a raktáron lévő alkatrészek ára pedig jelentősen megugrott.

A mi futárainkon keresztül többször fordultak hozzánk technikai segítségért, használt alkatrészt olyan biciklisek, akik vagy az idő szorítása miatt, vagy a pillanatnyi anyagi helyzetük miatt a forprofit műhelyeket nem tudták használni. Amíg az alapvető gyermekvédelmi célkitűzéseinket nem akadályozza, addig nyitottak vagyunk az ilyen irányú segítségnyújtásra is.

A 2022-es évben 6 fiú vállalt állást biciklis futárként. Bár a covid-helyzet miatt viszonylag könnyű biciklis futárnak szegődni, az igazán jól kereső pozíciókra csak a hideg idő beálltával lehet szert tenni, mert ekkor sokan feladják a tekerést. Az egyik utógondozásban élő fiú kezdte el a munkát november elején. Olyan jól keresett vele és annyira élvezte a kötetlen munkakörülményeket, hogy két másik fiú is kedvet kapott hozzá. Mindegyiküket támogattuk biciklivel és a szükséges technikai háttérrel.

A futárként megélt sikereiket mi is sikernek tekintjük. Ez egy olyan munkakör, ahol jól tudják használni a nálunk szerzett tapasztalataikat. Iskolai végzettség nélkül is viszonylag magas keresetre tehetnek szert. A futár közösség elfogadó és támogató. A munka kevés kötöttséggel jár. Nagy lehetőséget látunk abban, hogy a futárkodás támogatásával viszonylag gyorsan és egyszerűen vezethetjük be a fiatalokat a munka világába. Mivel a futárkodás veszélyes szakma, így a fiúk biztonsága érdekében nagyobb hangsúlyt szeretnénk fektetni arra, hogy a városi kerékpáros közlekedés szabályait még jobban megismerjék.

Egyéb nyári munkák:

Az idősebb fiúkat próbáljuk motiválni, támogatni a nyári munkák vállalásában. Az idei nyáron nagyobb sikerrel. 2 fiú dolgozott egy rendezvényszervező cégnél. Színpadot, fény és hangtechnikát, kordonokat szerelnek össze és szét, szabadtéri játékok üzemeltetésében (ugrálóvár) segédkeznek. Ezek a munkák főleg hétvégére esnek.

Valamint 3-4 fiú dolgozott egy raktározással foglalkozó cégnél. Kamiont pakolnak ki vagy árut csomagolnak. Ezek a munkák nem rendszeresek, viszont jól fizetnek.

Kiléptető lakás

Régóta a terveink, vágyaink között szerepel egy lakhatási támogatással egybekötött ellátási forma, ami a 18. életévüket betöltött fiatalokat célozza meg. Ennek egyik alapvető feltétele, hogy rendelkezésünkre álljon egy olyan ingatlan, ahol ezt a tevékenységet folytatni lehessen. Eddig nem volt lehetőségünk ilyen ingatlanhoz jutni. Februárban lehetőséget kaptunk Szabi kollégánktól, aki a IV. kerületben lévő 26 négyzetméteres lakását felajánlotta arra a célra, hogy egy ilyen programot indíthassunk.

A Kiléptető Lakás programjának célja és feladata: Piaci ár alatt biztosít lakhatást a támogatott fiatalnak és személyes támogatást biztosít egy mentor, vagy igény esetén más szakember bevonásával. Egy olyan biztonságos és támogató környezet tart fent, amiben a támogatott a saját képességeihez mérten folyamatosan fejlődhet, megerősödhet. Segítséget nyújt a fiatalnak az önálló életvezetés kialakításában, a személyes célok megfogalmazásában és azok elérésében.

A Műhely Klub kiléptető lakásának első lakója G.S. (23 éves fiú) Ő a legrégebbi srác a program életében, akivel a mai napig aktív a kapcsolatunk. A Műhely indulásának az elején ismerkedtünk meg, amikor még a Kossuth Gyermekotthonnal voltunk kapcsolatban. Nagykorúsága a után a Hűvösvölgyi Gyermekotthon utógondozójába került, ahonnan a viselkedése, motivációja és aktív tanulmányai (gimnáziumi érettségi) miatt külső férőhelyes Utógondozói lakásba került. Az utógondozói ellátás ideje alatt nagyon sok időt töltött a barátnőjénél és egy évig egyismerőse jóvoltából ingyen lakhatott egy lakásban. Eközben az utógondozói ellátása nem szűnt meg, az ágát fenntartották, az ételkészítés és ruházati támogatást felvette. Az egy év egyedül lakás után, amikor el kellett jönni a kölcsön kapott lakásból, már nem akart visszaköltözni az utógondozó lakásba. Nehezen tudott megenni intézményes környezetben, illetve egy olyan lakásban is, ahol alkalmazkodnia kellett másokhoz. Felvette a gyermekvédelemtől a lakhatási támogatást, amit egy XIII. kerületi garzonlakás bérleti díjára fordított.

Az volt a terve, hogy a támogatási összeg lejártá után (egy év), amikor már megvan az érettségije is, lesz annyi életpasztalata és megbízható munkahelye, hogy saját maga fogja fenntartani ezt a lakást. Akkor próbáltuk erről lebeszélni, mert úgy éreztük, hogy ez a terv még nem kivitelezhető, főleg a lakás magas bérleti díjai és G.S. életszínvonallal kapcsolatos elvárásai miatt, de nem sikerült meggyőznünk. Sajnos nekünk lett igazunk. A támogatás lejártával már nem tudta fenntartani magát, amit hatalmas bukásnak élt meg. Erre az időszakra esett egy párkapcsolati válság is. A kettő hatására mély apátiába esett. A munkahelyét is elvesztette. Nem intézkedett időben, így már utógondozói ellátást sem tudta igénybe venni. Költöznie kellett volna, de nem tudta hova.Itt léptünk a képbe. Hosszú és mély beszélgetések következtek, melyeknek egyik célja, az volt, hogy G.S. is tisztán lássa, hogy mik azok a problémák, amik eddig a pontig juttatták. Bár a motiváció nagyon fontosnak tartottunk a kiléptető lakásba kerüléshez, ebben a helyzetben ez nem volt tapasztalható G.S.-nél. A krízis helyzet megoldása miatt mégis beköltöztettük a lakásba. Bízunk benne, hogy rövid idő múlva ismét talpra áll és a motivációja is visszatér. Szerencsére így is lett.

Karácsony

A Balaton-kör után a programunk másik legfontosabb és legnépszerűbb eseménye a Műhely-karácsony, amit hagyományosan az előző években bevált formában bonyolítottunk le. Most is minden "ünnepi" részletet mellőztünk. Négy napon és három éjszakán keresztül voltunk folyamatosan nyitva. A magasabb élelmiszerköltésekre idén is külön adományozót találtunk. A főzést önkéntesek vállalták. Ebben a 4 napban 19 gyerek látogatta a műhelyet. A legnépszerűbb estén 10 gyerek aludt bent. 7 fiú mind a 4 napot folyamatosan bent töltötte. Minden napra jutott plusz segítség pár órára egy felnőtt önkéntes személyében.

Az időjárás megengedte, így idén is sok időt töltöttünk az ilyenkor kiüresedő skate-parkokban és sportpályákon. Ebben az évben nem volt igény a szilveszteri nyitva tartásra, a fiúk bulizni készültek, így aznap zárva voltunk.

2 napos kirándulás

Az év közben egyéb forrásból összegyűlt pénzadományokból ki tudtunk bérelni egy vendégházat és le tudtunk bonyolítani egy nagyobb költségvetésű kétnapos kirándulást. A Balatonkőrön megszokott működést követve a fiúk döntöttek el, hogy a program alatt mit csináljunk, mire, mennyit költsünk.

Balesetek a műhelyben

A program kezdete óta számoltunk azzal, hogy nagy számban fordulhatnak elő sportbalesetek, vagy esetlegesen a műhelyben szerelés közben valamelyik szerszámmal munkabaleset. Ennek több oka is van. A fiúk elsősorban a extrém sport kategóriáihoz (BMX, Downhill, Dirt, Gördeszka) vonzódnak és az sem titok, hogy a programban a sportot feszültség levezetésre használjuk.

A srácok nehezen tartanak önkontrollt. A külső kontrol helyzeteknek sokszor automatikusan ellenállnak. Az agresszív viselkedés és az önbüntető mechanizmusok jelenléte is jellemző. Hosszú kemény munka volt az is, hogy védőfelszerelést használjanak. Jellemzően lekerül a bukósisak, ha nem műhelyes programon használnak sporteszközt. (A védőfelszerelést csak az extrém sport kategóriában követeljük meg, a közlekedés szintű kerékpárhasználat esetén nem.)

A kezdetben elképzeltekhez képest az elmúlt több mint 17 év tapasztalata viszont az, hogy nem volt több baleset, mint egy átlagos gyerekcsoportban és az esetleges sérülések sem voltak súlyosabbak. Erre nincs ésszerű magyarázat, pláne annak tekintetében, hogy a program inkább megengedő, mint túlóvó pedagógiát alkalmaz. A fentieket azért írtam le, mert furcsa módon a program fennállása alatt történt minden –(összesen 3) - olyan baleset, ami orvosi ellátásra szorult az elmúlt 3 hónapban történt - egy baleset biciklis oktatás közben történt teljes védőfelszerelésben (bukósisak, protektoring, gerinc védő, térdvédő) 2 felnőtt szakember volt jelen. Nem kellett mentőt hívni. Árpi vitte a sérültet a János kórház Gyermek Ambulanciájára, a válla zúzódott. - egy baleset skate-parkban történt. Két biciklis ütközött. 2 felnőtt szakember volt jelen. Nem kellett mentőt hívni. Árpi vitte a sérültet a János kórház Gyermek Ambulanciájára, a bokája zúzódott. - egy baleset szabadtéri kosárlabda pályán történt. Nem kellett mentőt hívni. Árpi vitte a sérültet a János kórház Gyermek Ambulanciájára, boka ficamot diagnosztizáltak. Ezeken túl egy olyan baleset volt, ahol személyi sérülés nem, csak anyagi kár történt. Az egyik fiatal neki biciklizett egy parkoló autónak, aminek a fényezése és az egyik lámpája sérült. Árpi a helyszínen rendezte az ügyet az autó tulajdonosával.

Nehézségek

Továbbra is azzal a nehézséggel küzdünk leginkább, hogy nem kiszámítható és nem koordinálható az egy időben megjelenő gyereklétszám. Az újonnan bevont gyerekek számával a probléma nem csökkent, hanem nőtt. Továbbra is előfordul, hogy zsebpénz osztás környékén, vagy ennél kiszámíthatatlanabb esetben, pl.: ha valaki nagyobb összeghez jutott, a srácok csapatostul más programot találnak (leginkább beszívnak). Ilyenkor csak egy vagy két fiú jelenik meg a műhelyben. Máskor viszont telt ház van (főleg hét végén). Januárban volt olyan nap, ami a magas létszám miatt sokat veszített a minőségéből. Nem lehetett megtartani azt a feszültségmentes közeget, ami a program erőssége. Ilyen esetben lehet számítani az idősebb, felelősségteljesebb fiúk segítségére, de ez nyilván nekik is megterhelő és nem az ő feladatuk.

Amikor ilyen, vagy hasonló helyzet alakul ki, a közösség általában önszabályozóvá válik. Néhányan, akik legkevésbé bírják a tömeget, kimennek focizni, vagy bringázni, esetleg haza mennek. Ezt viszont szeretnénk elkerülni. Nem akarjuk, hogy bárkinek is olyan élménye legyen, hogy feszültség van klubban.

